

ISSN 2080-0878

REDAKCJA
tel. 662 061 331

ODWIEDŹ NASZ PORTAL

WĄBRZEŹNO- CWA. PL

Bieżące informacje
z regionu
pod Twoją ręką

tel. 516 836 355

Tanie Dachy
Jabłonowo

sprzedaż - pomiar - montaż

• Dachy • Rynny • Akcesoria
• Garaże • Okna
• Obróbki blacharskie

REKLAMA

Kupię zboże
i mokrą kukurydzę
Tel. 662 017 028

REKLAMA

CZWARTEK

18 WRZEŚNIA 2025

ISSN: 2080-0878

2,99 zł
w tym 5% VAT

nr 19/2025 (836)

CWA

DWUTYGODNIK REGIONU WĄBRZESKIEGO

33-latek zapomniał
jak się nazywa**WĄBRZEŹNO** ▶ Kierowca bez uprawnień chciał uniknąć odpowiedzialności za swoje przewinienia, wprowadzając policjantów w błąd, co do swojej tożsamości. Jego plan nie powiódł się, za co poniósł surowe konsekwencje

W środę (03.09) tuż przed godziną 11:00 policjanci drogówki patrolujący centrum Wąbrzeźna zauważyli kierowcę volkswagena, który nie zastosował się do znaków drogowych. Zatrzymany do kontroli 33-latek mieszkaniec powiatu toruńskiego zareagował bardzo nerwowo i arogancko, kiedy funkcjonariusze podali przyczyny i podstawy swoich działań. Mimo wezwań do właściwego zachowania mężczyzna nie reagował na polecenia policjantów.

— Kiedy mundurowi chcieli

wylegitymować kierowcę, ten zaczął chaotycznie podawać dane osobowe, po chwili twierdząc na przykład, że nie pamięta, kiedy się urodził. Z uwagi na coraz bardziej nerwowe zachowanie mężczyzny policjanci prewencyjnie założyli mu kajdanki i dokonali jego kontroli osobistej — podaje Komenda Powiatowa Policji w Wąbrzeźnie.

Gdy emocje już opadły, mężczyzna podał swoje prawdziwe dane, które potwierdzone zostały w policyjnej bazie danych między innymi zdjęciami. Okazało się, że

kierujący nie posiadał nigdy prawa jazdy, a jego auto jest w złym stanie technicznym.

Za wszystkie popełnione wykroczenia mężczyzna ukarany został mandatami karnymi na łączną kwotę 3 750 złotych, zatrzymany został również dowód rejestracyjny auta. Z uwagi na brak uprawnień do kierowania sporządzono wobec niego wniosek o ukaranie do sądu, za co grozi mu wysoka grzywna i nawet 3-letni zakaz kierowania.

(ak), fot. KPP

Wąbrzeźno

Nowe mieszkania
odebrane

10 września 2025 roku oddano oficjalnie do użytku kolejną inwestycję Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej, tym razem zlokalizowaną przy ulicy Kiedrowskiego 28.

Burmistrz Tomasz Zygnarowski oraz prezes zarządu SIM Nowy Dom Sp. z o.o. Rafał Jasiński byli współgospodarzami uroczystości oddania do użytkowania nowego budynku wielorodzinnego. Większość mieszkań została już zasiedlona, więc do zwiedzenia przeznaczono lokale niezamieszkałe. Duże okna, nowoczesne rozwiązania są domeną obiektów realizowanych przez SIM. W przypadku tego budynku budzi zazdrość żłobek usytuowany na jego parterze. Jest jeszcze w trakcie prac wykończeniowych, ale w momencie rozpoczęcia działalności stanie się ogromnym udogodnie-

niem dla młodych rodziców.

W wydarzeniu wzięli udział reprezentanci wszystkich gmin członkowskich SIM z powiatu wąbrzeskiego, golubsko-dobrzyńskiego i chełmińskiego. Prezes Rafał Jasiński przekazał burmistrzowi Wąbrzeźna klucze do budynku. Nie zabrakło też podziękowań dla projektantów, wykonawców, nadzoru budowlanego i wszystkich zaangażowanych w realizację projektu. Punktem kulminacyjnym uroczystości było przecięcie wstęgi.

Tekst i fot.
B. Walas

Praca na wyciągnięcie ręki

WĄBRZEŻNO ▶ Powiatowy Urząd Pracy w Wąbrzeźnie zaprosił pracodawców i osoby poszukujące pracy na szczególne wydarzenie. Hasło: „Targi pracy – kariera w zasięgu ręki”

Targi pracy to doskonała okazja do spotkania się z potencjalnymi kandydatami, nawiązania nowych kontaktów biznesowych oraz zaprezentowania swojej oferty zatrudnienia. W tym roku zostały zaproszone małe firmy, jak i duże przedsiębiorstwa do udziału w wydarzeniu z możliwością znalezienia idealnych pracowników.

Dla pracodawców jest to okazja do promocji firmy, bezpośredniej rekrutacji i przeprowadzenia rozmów kwalifikacyjnych na miejscu, zwiększenie rozpoznawalności marki – możliwość dotarcia do nowych kandydatów, w tym studentów i profesjonalistów. Natomiast dla osób poszukujących pracy jest okazją do spotkań bezpośrednich z potencjalnymi pra-

codawcami, dostęp do ofert pracy z różnych branż oraz skorzystania z porad zawodowych i możliwości uzyskania wskazówek, jak poprawić swoje CV i list motywacyjny.

Targi pracy odbyły się 16 września 2025 roku w sali gimnastycznej Zespołu Szkół w Wąbrzeźnie.

Oprac. i fot. B. Walas

Wąbrzeźno

Czas na tekstylia

W dniach od 17 do 22 września br. będą ustawione pojemniki na tekstylia w podanych poniżej lokalizacjach.

Do pojemników można wrzucać następujące odpady: obuwie, plecaki, skarpetki, pluszowe zabawki, torebki, firany, pościele, koce, zasłony, portfele.

Miejsca ustawienia pojemników to ulice: Sienkiewicza przy blokach nr 2 – 4 od środka osiedla, Matejki przy nr 11 – 13, Matejki naprzeciwko bramy głównej targowiska miejskiego, Gen. Hallera przy blokach nr 3 – 15, Gen. Hallera przy nr 21, Legionistów przy nr 12, Żeromskiego przy nr 21 – 21D przed boksem śmietnikowym „Galbud”,

Partyzanta przy boksie śmietnikowym dla nr 14, 16, 16a, Mikołaja z Ryńska – parking naprzeciwko cmentarza, Mikołaja z Ryńska przy nr 30, Podzamcze 21 przy Spółdzielni Socjalnej Baza, Akcyjowa 4 Spółdzielnia Marysieńka vis a vis Żabki”, Topolowa przy placu zabaw, Kętrzyńskiego – stacja kolejowa przy parku, Mickiewicza przy nr 28-32, Sportowa przy nr 3, 750-lecia Wąbrzeźna przy bloku ul. Dantyszka nr 8.

Oprac. B. Walas
fot. UM

Gmina Ryńsk

70 lat KGW Wałyczek

Okrągły jubileusz obchodzony przez Koło Gospodyń Wiejskich w Wałyczku.

W sobotę 6 września 2025 roku mieszkańcy miejscowości oraz zaproszeni goście zebraли się, aby wspólnie świętować wyjątkowy jubileusz. Była to uroczystość pełna wspomnień, wzruszeń, a także radości z dotychczasowych osiągnięć.

Obchody rozpoczęły się od oficjalnych podziękowań dla wszystkich członkiń i sympatyków KGW, którzy przez lata przyczyniali się do rozwoju lokalnej społeczności.

– Podkreślano ogromne znaczenie koła w kultywowa-

niu tradycji, integracji mieszkańców oraz wspieraniu inicjatyw społecznych i kulturalnych – podsumowuje Urząd Gminy Ryńsk.

Oprac. B. Walas
Fot. UG Ryńsk

Gmina Ryńsk

Marszałek w powiecie

Marszałek Piotr Całbecki spotkał się z samorządowcami 10 września br. w Wałyczku.

Podczas wizyty marszałka województwa kujawsko-pomorskiego omówiono kwestie dotyczące rozwoju gospodarczego, strefy inwestycyjnej oraz współpracy. Spotkanie zostało zorganizowane przez starostę wąbrzeskiego Krzysztofa Maćkiewicza i wójta gminy Ryńsk

Władysława Łukasika. W spotkaniu poza samorządowcami udział wzięli między innymi przedstawiciele Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i zaproszeni goście.

Oprac. B. Walas
fot. nadesłane

Realizują kolejne inwestycje

GMINA DĘBOWA ŁĄKA ▶ W Dębowej Łące zakończyły się prace nad inwestycją pn. „Modernizacja poprzez przebudowę stacji uzdatniania wody w Dębowej Łące”

Niedawno odbył się odbiór techniczny inwestycji o wartości prawie 5,3 mln zł, zrealizowanej dzięki dofinansowaniu ze środków Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: PROMESA w kwocie niemal 4,4 mln zł. Stanowi to 82,82% wartości inwestycji. Gmina zdobyła ponadto dofinansowanie tego zadania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Wykonawcą inwestycji, w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego, została firma Rosmosis-Wawrzyniak Group Sp. z o.o. Sp. K. Jak informuje wójt gminy Mateusz Rutkowski, w ramach zadania wykonane zostały m.in. roboty budowlane związane z remontem budynku Stacji Uzdatniania Wody, budowa ogrodzenia, budowa i montaż zbiornika wody czystej, roboty w branży elektrycznej, budowa osadnika wód popłucznych, budowa i montaż zbiornika wody czystej – 2 szt. o pojemności użytkowej 100 m³ każdy (uzbrojenie technologiczne

zbiornika wody czystej), roboty demontażowe, modernizacja uzbrojenia obudowy studni nr 2 i nr 3, sieci zewnętrzne wod.-kan., technologia w budynku SUW, kanalizacja wewnętrzna budynku.

Ponadto jeszcze w ubiegłym roku władze gminy zawarły umowę dofinansowanie budowy zbiornika retencyjnego w Małym

Pułkowie. Operacji typu „Zarządzanie zasobami wodnymi” w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 spowodowała poprawę gospodarki wodnej na terenie gminy poprzez

zbieranie oraz magazynowanie wód opadowych. Przyznane dofinansowanie wyniosło 499 tys. 305 zł, tj. do 100% poniesionych kosztów kwalifikowalnych dla zamówienia pn. „Budowa zbiornika retencyjnego w Małym Pułkowie”. Również ta inwestycja została już zakończona i z powodzeniem służy mieszkańcom.

Wykonawcą zadania została wybrana w drodze przetargu Firma NAMPOL Sp. z o.o. z Lipna. Wartość zadania wyniosła 393 tys. 600 zł brutto. Zbiornik retencyjny jest zlokalizowany na działce o powierzchni 4735 m² i ma głębokość 2,90 m. Zakres prac obejmował roboty przygotowawcze (roboty pomiarowe, usunięcie warstwy ziemi urodzajnej), roboty ziemne oraz roboty wykończeniowe (plantowanie mechaniczne, inwentaryzacja powykonawcza).

Przebudowano też pięćsetmetrowy odcinek gruntowej drogi dojazdowej. W tym przypadku zakres prac obejmował roboty przygotowawcze (pomiarowe), wykonanie podbudowy z kruszywa naturalnego oraz roboty wykończeniowe. Ostatecznie w związku z niższą ceną za wykonanie robót, zaoferowaną przez Wykonawcę, uległ obniżeniu poziom dofinansowania tj. 355 tys. 285,50 zł.

(oprac. krzan)
fot. (nadestane)

Region/Kraj

Butelki i puszki tylko z kaucją

Od października w Polsce zacznie działać system kaucyjny opakowań po napojach. To istotna zmiana, która obejmie sprzedawców i konsumentów. W sklepach zaczną pojawiać się napoje w opakowaniach oznaczonych znakiem kaucji, a w znaku widoczna będzie także informacja o wysokości kaucji.

Jakie korzyści ma przynieść wprowadzenie systemu? Przede wszystkim zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska przez odpady opakowaniowe (butelki, puszki). Ponadto zmiana ma spowodować wzrost selektywnego zbierania tychże odpadów oraz podniesienie poziomu ich recyklingu. Wśród plusów systemu kaucyjnego wskazuje się również tworzenie pozytywnych nawyków, dotyczących segregowania odpadów.

System kaucyjny to prosty mechanizm, który ma ograniczyć liczbę odpadów trafiających do środowiska i zwiększyć

poziomu recyklingu. Jego wdrożenie będzie przebiegać stopniowo. Od października na sklepowych półkach zaczną pojawiać się opakowania oznaczone znakiem kaucji. W pierwszym okresie funkcjonowania obok nich będą dostępne również wcześniej wyprodukowane opakowania (aż do wyczerpania zapasów), jeszcze nieobjęte systemem, nawet jeśli pochodzą od tego samego producenta. Oznacza to, iż zwrot kaucji będzie można uzyskać tylko za opakowania ze znakiem kaucji!

Za organizację systemu w Polsce odpowiadają opera-

torzy systemu kaucyjnego, tj. podmioty reprezentujące wprowadzających na rynek opakowania po napojach (producentów, importerów), które realizują w ich imieniu obowiązki związane ze zbiórką, ewidencją i rozliczaniem kaucji oraz promocją systemu.

Systemem kaucyjnym będą objęte: butelki plastikowe o pojemności do 3 litrów i puszki metalowe o pojemności do 1 litra, za które kaucja wyniesie 50 gr; butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 litra, za które kaucja wyniesie 1 zł.

Kaucja za opakowanie z oznaczeniem kaucji będzie doliczana przy kasie, tzn. że nie jest wliczona w cenę samego napoju (choć klient i tak będzie musiał ją ponieść). Aby otrzymać zwrot kaucji nie będziemy potrzebowali paragonu za zakup napoju, zaś zwrotu opakowania można będzie dokonać w sklepach oraz specjalnych automatach.

Co ważne, aby otrzymać

zwrot kaucji, opakowanie musi mieć nienaruszony znak kaucji i czytelny kod kreskowy, dlatego zwracanych opakowań nie należy zginać, uszkadzać ani odrywać z nich etykiet.

Punktami zbiórki opakowań ze znakiem kaucji będą: wszystkie sklepy powyżej 200 m², które oferują napoje w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym; sklepy poniżej 200 m², w których sprzedawane będą napoje w butelkach szklanych wielokrotnego użytku (obecnie na rynku dotyczy to przede wszystkim napojów piwnych); pozostałe sklepy, które przystąpią do systemu; automaty kaucyjne dostępne także poza punktami handlowymi; inne punkty zbiórki.

Jak przygotować opakowanie do zwrotu? Opróżnij je – opakowanie powinno być puste. Pozostaw nakrętkę – trafia razem z opakowaniem do recyklingu. Zachowaj nienaruszone opakowanie – znak kaucji i kod

kreskowy muszą być czytelne, aby można było je prawidłowo zidentyfikować.

W niektórych krajach szklana butelka wielokrotnego użytku wraca na rynek kilkanaście razy. To oznacza korzyści dla ludzi i środowiska. Z systemów kaucyjnych korzysta już 180 mln Europejczyków. Warto przypomnieć, że w Polsce system kaucji za butelki szklane (po wódce, occie, piwie, oranżadzie) funkcjonował na szeroką skalę w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku. W większości miast i miasteczek działały punkty skupu opakowań szklanych. Ba, nawet bohater jednego z filmów Juliusza Machulskiego „Pieniądze to nie wszystko” (2001) marzył o tym, że otworzy swój własny skup butelek. Czy uda się reaktywować ten pozytywny system? Czas pokaże.

(krzan)
fot. (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)

W Lipnicy połączyli pokolenia

GMINA DĘBOWA ŁĄKA ➤ 11 września 2025 w Klubie Seniora w Lipnicy przebiegł pod hasłem: „Łączymy pokolenia – dzień sportu”

W programie przewidziano: zapoznanie z ofertą klubu, działania integracyjne – wspólne gry i zabawy, ognisko i pieczenie kiełbasek, słodki poczęstunek oraz konkurencje sportowe z animatorką.

– W czasie deszczu dzieci się nudzą? Nic bardziej mylnego. Pogoda pokrzyżowała nam plany, ale nie pozbawiła nas energii i dobrego humoru. Dziękujemy wszystkim gościom, którzy zaszczylili nas swoją obecnością i mogli zobaczyć od środka, jak

wygląda i działa Klub Seniora w Lipnicy – czytamy na stronie klubu.

Warto przypomnieć, że energia i kreatywność uczestników zajęć w tej placówce jest ich cechą charakterystyczną. Upiększanie otoczenia wokół obiektu, czyli prace ogrodowe są na porządku dziennym. Jesienią rok temu były wykopki ziemniaczane z towarzyszeniem muzyki na żywo w wykonaniu skrzypaczki, co znalazło odzwierciedlenie w wydanym kalendarzu na bie-

żący rok. Warsztaty kulinarne, wycieczki do bibliotek, czy turystyczne (rejs statkiem po Kanał Elbląskim) są na porządku dziennym. Odkrywanie Japonii i ceremonii parzenia herbaty przekłada się szybko na podanie napoju w ogrodzie w stylowych strojach.

Uatrakcyjnianie obchodów jubileuszowych i innych wydarzeń w zaprzyjaźnionych instytucjach jest swoistym wyzwaniem dla klubowiczów w Lipnicy. Odnotowano na stro-

nach różnych portali społecznościowych ich sceniczne zacięcie aktorskie podziwiane w przedstawieniu „Rzepki” czy kreacjach Franka Kimono, Karin Stanek, Krzysztofa Krawczyka, Violetty Villas, Zbigniewa Wodeckiego, Maryli Rodowicz – prezentowane na dożynkach powiatowych w Kurkocinie. Po wielu polubieniach i komplementujących postach odpowiedzieli: „I po dożynkach. Dziękujemy za miłe słowa i wspólną zabawę. Mamy nadzieję, że nasz występ się po-

dobal i pokazał, że na karierę muzyczną nigdy nie jest za późno. Seniorzy dają radę!”

Tylko pogratulować energii i pomysłowości. Seniorzy z Lipnicy robią już wszystko. Ćwiczą, gotują, czytają, zajmują się ogrodem, rękodziełem, aktorstwem i turystyką. Znając ich nieograniczone możliwości, spodziewamy się kolejnych spektakularnych wydarzeń.

B. Walas
fot. KS Lipnica

Powiat

Program dla seniorów

11 września br. w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie odbyły się badania lekarskie i testy sprawności fizycznej dla uczestników programu.

Do projektu zakwalifikowało się 26 osób w wieku 60+, które przez najbliższe trzy miesiące (wrzesień – listopad) będą uczestniczyć w za-

jęciach usprawniających, odbywających się 3 razy w tygodniu. Zasadniczym celem programu jest poprawa kondycji i bezpieczeństwa seniorów

przed nadchodzącym sezonem zimowym.

Oprac. B. Walas
Fot. SP

Wąbrzeźno

Reflex wśród najlepszych firm

I miejsce dla firmy z Wąbrzeźna podczas 29. Gali Złotej Setki Pomorza i Kujaw.

Firma Reflex Polska Sp. z o.o. Sp. k. z Wąbrzeźna zdobyła 1 miejsce jako jedna z czołowych firm regionu w kategorii „Rywale” (przychód od 200 do 500 mln zł). To ogromne osiągnięcie pokazuje, że Reflex nie tylko dynamicznie się rozwija, ale także potrafi konkurować z najlepszymi. To zasłu-

ga zespołu, zaangażowania i stałego dążenia do wysokiej jakości.

– Gratulacje dla całej ekipy Reflex! Dzięki Wam Wąbrzeźno świeci jeszcze mocniej na biznesowej mapie naszego regionu – czytamy na stronie Urzędu Miasta Wąbrzeźno.

Oprac. B. Walas

Powstała Rada Rozwoju Gospodarczego

REGION ➤ Na inauguracyjnym posiedzeniu spotkała się 10 września wojewódzka Rada Rozwoju Gospodarczego. Liczące 41 członków i członków gremium, któremu przewodniczy marszałek Piotr Całbecki, jest reprezentacją środowisk biznesowych, akademickich i samorządowych oraz związanych z rynkiem pracy.

Jego misją będzie wspieranie zarządu województwa w kwestiach dotyczących kreowania polityki gospodarczej. Przed posiedzeniem odbył się briefing prasowy wice-marszałka Zbigniewa Ostrowskiego i prezesa Kujawsko-Pomorskiego Funduszu Rozwoju Kamili Radzieckiej (KPFR jest gospodarzem projektu), w którym uczestniczyli również prezes Centrum Naukowo-Technologicznego im. Czołchalskiego i pełnomocnik zarządu województwa ds. nauki prof. Bogusław Buszewski oraz pełnomocnik zarządu województwa ds. rozwoju gospodarczego Olgierd Dziekoński.

– Chodzi o działania na rzecz zdyktowania polityki wzrostu i rozwoju. Chcemy aktywnie korzystać z wiedzy i doświadczenia zasiadających w radzie ekspertów. Oczekujemy, że będą niejako ambasadorami swoich środowisk przekazując nam ich sposób widzenia problematyki ekonomicznej i istotne oczekiwania – podkreśla marszałek Piotr Całbecki.

– Środki europejskie, którymi dysponujemy, muszą służyć rozwojowi województwa i muszą być wydawane w zgodzie społecznej, czyli w sytuacji porozumienia wszystkich środowisk odpowiedzialnych za ten rozwój. Naszym

zdaniem rada może się stać antidotum na podstawową słabość całego systemu gospodarczego Polski – na brak współpracy – podkreślił podczas briefingu wice-marszałek Zbigniew Ostrowski.

– Stawiamy naszym partnerom ze świata gospodarki, ze świata nauki, a także z administracji i reprezentacji konsumentów do dyspozycji platformę współpracy. Stwarzamy warunki do tego, żeby mogli się spotykać, rozmawiać, podglądać jak inne regiony

rozwiązują pewne problemy albo podchodzą do pewnych wyzwań. Stawiamy do dyspozycji możliwość zapraszania ekspertów i zamawiania analiz specjalistycznych. Wszystko po to, żeby rada mogła pracować w jak najbardziej efektywny sposób i wypracowywać najlepsze możliwe rekomendacje dla zarządu województwa, a także dla innych podmiotów i sfer, na przykład dla systemu edukacyjnego – doprecyzowała prezes Kamila Radziecka.

Prof. Bogusław Buszewski i Olgierd Dziekoński wskazali w swoich wypowiedziach na szczególne znaczenie, jakie w pracach rady będą miały kwestie związane ze współpracą nauki i biznesu oraz z transferem wiedzy, zwłaszcza w kontekście zastosowania innowacji i nowych technologii przez małe i średnie przedsiębiorstwa. Takie firmy, w przeciwieństwie do biznesowych potentatów, nie mają zwykle zaplecza badawczo-wdro-

zeniowego, a ich rola w kreowaniu rzeczywistości gospodarczej jest ogromna. W naszym regionie funkcjonuje 130 tys. tego rodzaju podmiotów, które generują łącznie połowę naszego PKB.

Skład Rady Rozwoju

Zarząd województwa powołał też powiązane ściśle z radą Panel Ekspertki i grupy robocze ds. inteligentnych specjalizacji regionu. Grup jest osiem – tyle, ile segmentów, które wybrano na wiodące w naszej gospodarce: żywność; zdrowie i turystyka zdrowotna; zaawansowane materiały i narzędzia; transport i mobilność; dziedzictwo kulturowe i przemysły kreatywne; cyfryzacja i usługi teleinformatyczne; Zielony Ład; automatyka przemysłowa i gospodarka 4.0.

– Rolą tych gremiów będzie bieżąca analiza rzeczywistości gospodarczej i dostarczanie samorządowi województwa impulsów i wniosków, które pozwolą najlepiej wykorzystać aktualne możliwości, a także uniknąć ewentualnych raf. Zakładamy, że funkcjonowanie panelu i grup roboczych będzie wspierać tworzenie innowacyjnych i konkurencyjnych sektorów naszej gospodarki – informuje Urząd Marszałkowski w Toruniu.

(artykuł sponsorowany)

Region Cuda Polski 2025 – głosuj na kujawsko-pomorskie perełki!

Pałac w Lubostroniu, zamek w Golubiu-Dobrzyniu i malownicza wieś Brzózki w powiecie nakielskim mają szansę zdobyć tytuł najpiękniejszych miejsc w kraju. To właśnie one reprezentują nasze województwo w plebiscycie Cuda Polski 2025 organizowanym przez National Geographic Traveler. Głosowanie na stronie National Geographic trwa do niedzieli 13 października.

– Te miejsca to prawdziwe perełki na turystycznej mapie województwa kujawsko-pomorskiego. Zachęcam do odwiedzenia i do udziału w głosowaniu! – mówi marszałek Piotr Całbecki.

Kujawsko-pomorskie nominacje to:

– pałac w Lubostroniu – perła klasycyzmu otoczona parkiem. Od lat jest miejscem tu instytucja kultury promująca dziedzictwo narodowe oraz kulturę i sztukę.

– zamek w Golubiu-Dobrzyniu – połączenie gotyku i renesansu, znany z turniejów rycerskich i legendy

o białej damie. Zwiedzający odkryją tu m.in. cele pokutnicze, aptekę, refektarz i se-

kretny korytarz.

– wieś Brzózki – galeria pod gołym niebem. Miejsco-

wość zdobią murale inspirowane twórczością Vincenta van Gogha, uzupełnione

o rzeźby i kapliczki tworzone z zaangażowaniem mieszkańców.

Do tytułu Cuda Polski 2025 nominowano 48 wyjątkowych miejsc – od zabytków i szlaków turystycznych po całe dzielnice i ogrody. Wyniki plebiscytu poznamy 14 października. Szesnaście zwyciężskich lokalizacji, po jednej z każdego województwa, zostanie ogłoszonych na portalu national-geographic.pl.

Zachęcamy do głosowania i wspierania kandydatów z kujawsko-pomorskiego!

(artykuł sponsorowany)

Strefa Rozwoju Kobiet – drugi sezon rozpoczęty

WĄBRZEŻNO ▶ 1 września w wąbrzeskiej bibliotece odbyło się pierwsze po wakacyjnej przerwie spotkanie Strefy Rozwoju Kobiet. Gościnią inauguracyjnej odsłony była Małgorzata Wicińska – kobieta, która udowadnia, że odwaga potrafi przemieniać marzenia w rzeczywistość

Jej historia to przykład, że nie trzeba czekać na „właściwy moment”. Pierwsze winorośle zasadziła w chwili, gdy miała tylko pomysł i serce większe niż własny strach. Nie było doświadczenia, gotowych recept czy rodzinnych tradycji – była za to determinacja, by spróbować. Jak sama przyznała, to właśnie szczerość i wiara w sens działania otworzyły jej drogę do realizacji przedsięwzięcia, które z czasem stało się nie tylko gospodarstwem, ale przede wszystkim spełnionym marzeniem.

Korzenie i powroty

Podczas spotkania Wicińska mówiła także o swoich osobistych ścieżkach – o dzieciństwie

spędzonym w Kurkocinie, późniejszej przeprowadzce do miasta i studiach, a wreszcie o tęsknocie za wsią, przestrzenią i spokojem. To właśnie powrót do rodzinnych stron stał się początkiem nowej opowieści – opowieści o budowaniu miejsca od podstaw, z miłości do natury i poczucia, że właśnie tu jest jej miejsce na ziemi.

– „Urodziłam się tutaj, tu spędziłam dzieciństwo. Próbowalam życia w dużym mieście, ale cały czas czułam, że to nie jest to... że tęsknię za moją wioską, za starymi drzewami, za swobodą, jaką daje przestrzeń” – wspominała.

Siła kobiecej determinacji

Zgromadzone w bibliotece

uczestniczki słuchały tej historii z ogromną uwagą. Nie chodziło tylko o opowieść o pracy czy tworzeniu gospodarstwa, ale o coś więcej – o odwagę do podejmowania ryzyka, o wrażliwość, która daje siłę, i o to, że nie trzeba mieć wszystkiego, aby zacząć.

Jej droga – jak sama mówi – dojrzewała stopniowo, nabierając głębi dzięki doświadczeniom i próbom. Była to opowieść nie o trudach prowadzenia działalności, lecz o wierze w marzenia i kobiecej determinacji, która pozwala stawiać kolejne kroki mimo przeszkód.

W kręgu inspiracji

Spotkanie, zainicjowane i poprowadzone przez koordy-

natorkę Agnieszkę Angowską-Jasińską, stało się nie tylko okazją do wysłuchania niezwyklej historii, ale też impulsem do refleksji nad własnymi wyborami i odwagą w codzienności. Panowała atmosfera otwartości, bliskości i „babskiej wspólnoty”, która jest znakiem rozpoznawczym Strefy Rozwoju Kobiet.

– „Budowanie biznesu bez doświadczenia wymaga serca większego niż strach” – padło tego wieczoru i słowa te stały się mottem spotkania. Bo tak naprawdę opowieść Małgorzaty Wicińskiej była uniwersalną lekcją o tym, że warto ufać własnym marzeniom i mieć odwagę, by je zasadzić – jak pierwsze winoro-

śle.

To dopiero początek

Drugi sezon Strefy Rozwoju Kobiet rozpoczął się mocnym akcentem. Przed uczestniczkami kolejne spotkania, kolejne inspiracje i rozmowy, które – jak to wrześniowe – dają siłę i pokazują, że w kobiecym gronie łatwiej odważyć się na więcej.

Już 6 października Strefa Rozwoju Kobiet, działająca przy wąbrzeskiej bibliotece, będzie gościła Magdę Paradowską-Ramlaui, która opowie, o czym „Szumi Brzoza”, a Danuta Gutmańska wprowadzi uczestniczki w tajniki refleksologii stóp.

(ak), fot. nadesłane /Agnieszka Błaszak

Gmina Książki

Przeżyli ponad 50 lat razem

5 września 2025 r. w Urzędzie Stanu Cywilnego w Książkach swoje złote gody obchodzili Państwo Krystyna i Józef Kowalscy.

Ten piękny jubileusz stał się okazją do uhonorowania ich Medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie, nadanymi przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W imieniu prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dekoracji dokonał wójt gminy Książki Krzysztof Zieliński. W ceremonii asystowali przewodniczący rady gminy Mariusz Kesler i kierownik urzędu stanu cywilnego Anna Ojdowska.

Państwo Krystyna i Józef Kowalscy zawarli związek mał-

żeński w dniu 27.07.1974 r. w Jezioranach, wychowali dwoje dzieci i doczekali się dziewięciorga wnucząt. Jubilatów serdecznie gratulujemy, życzymy zdrowia, wszelkiej pomyślności i kolejnych tak pięknych jubileuszy.

Na zdjęciu od lewej: przewodniczący rady gminy Mariusz Kesler, kierownik USC Anna Ojdowska, Państwo Krystyna i Józef Kowalscy, wójt gminy Książki Krzysztof Zieliński.

(ak), fot. nadesłane

NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Pieniądze z KPO na modernizację ponad 300 szkół i przedszkoli

Dzięki środkom z Krajowego Planu Odbudowy (KPO) ponad 1,21 mld złotych trafiło już do polskich szkół i przedszkoli na ich modernizację. To pieniądze, które bezpośrednio przełożą się na komfort dzieci i pracowników placówek. Program „Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół” jest realizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dzięki niemu w ponad 330 szkołach i przedszkolach w Polsce zostanie przeprowadzona kompleksowa termomodernizacja budynków.

Dotacje na termomodernizację szkół pokrywają do 100 procent kosztów inwestycji. To realna pomoc dla polskich samorządów w unowocześnieniu placówek i podniesieniu ich standardu energetycznego. Z dofinansowania korzystają zarówno pojedyncze placówki, jak i całe ich zespoły – szkoły i przedszkola. Każda dotacja wynosi od kilku do nawet kilkudziesięciu milionów złotych.

SZKOŁY I PRZEDSZKOLA PRZEJDĄ GRUNTOWNE MODERNIZACJE

W ramach programu w szkołach i przedszkolach zostaną wymienione stare piece, zamontowana instalacja fotowoltaiczna i przeprowadzona termomodernizacja budynków.

Co to oznacza w praktyce dla dzieci? Dzięki temu dzieci będą uczyć się w klasach, w których zimą nie będzie zimno, a latem nie jest duszno. Zyskają lepsze powietrze, odpowiednie oświetlenie i stabilną temperaturę. To wszystko sprzyja zdrowiu i koncentracji.

– To w szkole czy przedszkolu dzieci spędzają większą część dnia, dlatego ważne jest, aby była to przestrzeń zdrowa, bezpieczna, komfortowa i nowoczesna. W ramach środków z KPO wspieramy samorządy w modernizacji budynków szkolnych, wymianie starych systemów grzewczych czy montażu instalacji odnawialnych źródeł energii. Wszystko to sprawia, że szkoły stają się bardziej przyjazne dla zdrowia i lepsze dla środowiska. Naszym celem jest, aby każda szkoła była bezpieczna, zdrowa i ekologiczna. To nie jest luksus, to standard, który chcemy zapewnić dzieciom – powiedział Józef Matysiak, zastępca prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W ramach podpisanych umów samorządy otrzymają dotacje na kompleksową termomodernizację szkół oraz przedszkoli z zastosowaniem odnawialnych źródeł i magazynów energii. Dzięki modernizacji energetycznej budynki zyskają nowe okna, drzwi i dachy, a ściany zostaną ocieplone. Pieniądze samorządy przeznaczą również wymianę źródeł ciepła na bardziej ekologiczne, montaż instalacji fotowoltaicznych, czy też na modernizację instalacji systemów grzewczych, wentylacyjnych, oświetleniowych. Placówki będą w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dzięki termomodernizacji szkoły i przedszkola oszczędzą pieniądze, które będą mogły przeznaczyć na inne ważne działania.

— Dzięki dofinansowaniu z Krajowego Planu Odbudowy oraz wsparciu NFOŚiGW nasza szkoła przechodzi kompleksową termomodernizację. Wymieniamy stolarkę okienną i drzwiową, izolujemy stropy, ściany oraz dach, a cały budynek zostanie dostosowany do aktualnych norm przeciwpożarowych. To nie tylko poprawa warunków bytowych dla uczniów i nauczycieli, ale także realne oszczędności w kosztach ogrzewania. NFOŚiGW wraz z KPO wspiera polskie szkoły w drodze do nowoczesności – dzięki programowi termomodernizacji placówki oświatowe stają się bardziej ekologiczne, oszczędne i komfortowe — mgr Izabela Milan, dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Olsztynie.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE PROMUJĄCE OCHRONĘ ŚRODOWISKA

Istotną kwestią w ramach programu jest przeprowadzenie działań edukacyjnych i prozdrowotnych, które podniosą świadomość dzieci i nauczycieli w zakresie poprawy jakości powietrza, przeciwdziałania trendom zmian klimatycznych i wykorzystania OZE. W szkołach prowadzone będą również inicjatywy promujące aktywność fizyczną na świeżym powietrzu. Jest to dodatkowe wsparcie, które pozwala nauczycielom rozwijać u uczniów świadomość klimatyczną i ekologiczną. W efekcie nauczyciele zyskują lepsze warunki pracy, a szkoły stają się miejscem, w którym edukacja idzie w parze z troską o zdrowie, bezpieczeństwo i przyszłość młodego pokolenia. Już 330 placówek ze 141 miejscowości skorzysta z bezzwrotnych dotacji. W programie zawarto

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Olsztynie, fot. NFOŚiGW

Szkoła Podstawowa nr 4 w Ciechanowie, fot. NFOŚiGW

Zespół Szkół nr 1 w Koźlenicach, fot. arch. Starostwo Powiatowe w Koźlenicach

umowy na łączną kwotę 1 miliarda 221 milionów złotych.

Program „Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół” nastawiony jest na wysoką efektywność, bo plany inwestycyjne samorządów muszą wynikać z audytów energetycznych, a zapotrzebowanie na energię pierwotną budynku powinno spaść, co najmniej o 30%. Działania podlegające finansowaniu muszą być zgodne z zasadą „niewyrządzania znaczącej szkody środowisku” (DNSH – „do no significant harm”).

Program priorytetowy powstał w ramach Komponentu B KPO „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności” i jest częścią reformy „Czyste powietrze i efektywność energetyczna”. W praktyce oznacza to jedno: szkoły i przedszkola stają się nowoczesne, zdrowsze i tańsze w utrzymaniu, a cała społeczność lokalna zyskuje lepsze warunki do życia i nauki.

MATERIAŁ INFORMACYJNY NFOŚiGW

Żywot Jana Kochanowskiego poezją tkany

WĄBRZEŹNO ▶ 8 września 2025 roku w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Wąbrzeźnie odbyło się XIV Narodowe Czytanie – ogólnopolska akcja objęta patronatem pary prezydenckiej

Już od soboty 6 września (Narodowe Czytanie w Ogrodzie Saskim w Warszawie) w całym kraju rozbrzmiewały słowa Jana Kochanowskiego, a w Wąbrzeźnie poezję mistrza z Czarnolasu przypominano w formie spektaklu literackiego „Żywot Jana Kochanowskiego poezją tkany”, przygotowanego przez bibliotekarki.

Na scenie wystąpili m.in.: burmistrz Tomasz Zygnarowski, jego zastępca Wojciech Trzciński, wicestarosta Gizela Pijar, przewodnicząca rady miasta Małgorzata Biewald, zastępca przewodniczącej RM Iwona Ciesielska-Dąbrowska, radny Paweł Becker, nauczyciel i artysta Wojciech Góralski, przyjaciółka biblioteki Barbara Marchlewska oraz instruktor biblioteki Agnieszka Błaszak, autorka scenariusza i narratorka. Lektorów – jak co roku – obowiązywał wyjątkowy dress code – tym razem były to odcienie błękitu. „I oto oni... cali na niebiesko” – z uśmiechem skomentowała dyrektor biblio-

teki Małgorzata Grzybek, witając gości wydarzenia. Wśród uczestników byli uczniowie wszystkich wąbrzeskich szkół, dyrektorzy, nauczyciele oraz mieszkańcy miasta.

„Jakoby rok bez wiosny...”

Scenariusz prowadził publiczność przez kolejne etapy życia Jana Kochanowskiego. Urodzony w 1530 roku w Sycynie, dorastał w licznej rodzinie, gdzie już od dzieciństwa towarzyszyły mu książki i pierwsze próby literackie. Kolejne lata przyniosły naukę w Krakowie, a później w Padwie i Królewcu – ośrodkach renesansowego humanizmu. Tam Kochanowski uczył się języków, filozofii i literatury, utwierdzając się w przekonaniu, że to nie łacina, lecz język ojczysty – polszczyzna – może stać się narzędziem wielkiej poezji.

„O żywocie ludzkim”

Wróciwszy do kraju, poeta rozpoczął karierę dworzanina. Obserwował życie polityczne i dworskie intrygi, które przenika-

ły jego fraszki – lekkie, żartobliwe, a jednocześnie pełne celnych spostrzeżeń o kondycji ludzkiej. „Fraszki to wszystko, cokolwiek myślimy, fraszki to wszystko, cokolwiek czynimy...” – przypominał Kochanowski, a za nim burmistrz Tomasz Zygnarowski, przekonując, że słowa te po dziś dzień nie straciły na aktualności.

„Wsi spokojna, wsi wesoła”

Rozczarowany królewskim dworem, poeta powrócił do Czarnolasu. Tam znalazł swoje miejsce – w cieniu lipy, wśród pól i łąk, w towarzystwie żony Doroty Podlodowskiej i córek. Wtedy powstały pieśni i psalmy, pełne radości z prostego, rodzinnego życia. Z Czarnolasem nierozdzielnie związane są również utwory wychwalające naturę i wiejskie gospodarstwo – obrazy, które do dziś malują ideał życia bliskiego ziemi i codziennej pracy.

„Wielkieś mi uczyniła pustki...”

Największym ciosem w życiu poety była śmierć jego ukocha-

nej córeczki Urszulki. Wtedy narodziły się Treny – przejmujący cykl utworów, w których Kochanowski przeszedł drogę od buntu i rozpacz aż po pogodzenie się z losem. To dzieło, które uczyniło go jednym z najważniejszych poetów europejskich XVI wieku, a jednocześnie ukazało, że ojcowska miłość i żal są ponadczasowe i bliskie każdemu z nas.

Jan Kochanowski zmarł nagle w 1584 roku w Lublinie. Spoczął w Zwoleniu, gdzie do dziś można zobaczyć jego nagrobek.

„Nie mierzi mię biesiada, nie mierzą mię żarty...”

Narodowe Czytanie w Wąbrzeźnie zakończył interaktywny quiz w aplikacji Kahoot, w którym udział wzięło aż 40 uczniów. Organizatorzy postarali się, by wniósł on wraz z elementem rywalizacji również odrobinę humoru i dobrej zabawy. Obok poważnych zagadnień pojawiały się żartobliwe pytania i drobne pułapki, z których uczniowie wychodzili obronną ręką. Odpowiedzi

– głównie prawidłowe – padały błyskawicznie, a najlepsi odebrali nagrody przygotowane przez Wydział Promocji UM Wąbrzeźna.

„Nie porzucaj nadzieje...”

Spotkanie w bibliotece było wspólnym świętem słowa, a zwłaszcza hołdem dla polskiej literatury i Mistrza z Czarnolasu, który blisko 500 lat temu pisał: „(...) proszę, niech ze mną za raz me rymy nie giną, ale kiedy ja umrę, ony niechaj słyną”. Właśnie takie wydarzenia jak Narodowe Czytanie są dziś odpowiedzią na ten apel poety – niosą wiedzę o jego życiu i poezji pod współczesne strzechy, w wydaniu dalekim od szkolnego obowiązku, a bliższym wspólnotowej radości, święta i wyjątkowości.

Już dziś wąbrzeska biblioteka zaprasza na Narodowe Czytanie 2026, podczas którego cała Polska sięgnie po arcydramat Adama Mickiewicza – „Dziady”.

(ak), fot. nadesłane
/Agnieszka Błaszak

DWUTYGODNIK REGIONALNY

ROZRYWKA: str. 20-21

CZWARTEK 18.09.2025 r.

KALENDARIUM: str. 24

Wielki aktor w małym kinie więcej na str. 14

Ruszyła tegoroczna akcja „Kujawsko-pomorska gęsina na świętego Marcina”. Na mieszkańców Kujaw i Pomorza czeka 2025 gęsiich tuszek ufundowanych przez marszałka województwa kujawsko-pomorskiego. Redakcje lokalnych i regionalnych mediów rozpoczęły konkursy, w których do wygrania są gęsie tuszki. Oczywiście nasze gazety także uczestniczą w akcji, w każdym z powiatów (Golub-Dobrzyń, Lipno, Rypin, Wąbrzeźno) do wygrania będzie po 15 tuszek.

– W Kujawsko-Pomorskiem stworzyliśmy piękną tradycję – świętujemy Niepodległość w gronie rodziny, przy stole z gęsiną. Dołączajcie do konkursów i sięgajcie po nagrody. Jestem pewien, że wspólnie uczymy ten dzień radośnie i z dumą – przy smaku naszej kujawsko-pomorskiej gęsinie – zapowiada marszałek Piotr Całbecki.

W akcję włączy się 27 redakcji lokalnych i regionalnych mediów. Na łamach gazet,

w programach telewizyjnych i radiowych oraz w serwisach internetowych odbędą się quizy i zabawy, w których nagrodą będą gęsie tuszki z Kołudy Wielkiej (powiat inowrocławski). Nagrody zostaną wręczone zwycięzcom konkursów w sobotę, 25 października, w punktach odbioru zlokalizowanych w ponad 20 miastach. Harmonogram dystrybucji gęsiich tuszek wkrótce.

W tym roku Urząd Marszałkowski zmienia sposób dystrybucji voucherów dla laureatów. Dotychczas były one wysyłane pocztą tradycyjną na adresy domowe zwycięzców. Obecnie każdy laureat otrzyma wiadomość SMS z informacją o wygranej oraz szczegółową instrukcją. Do odbioru gęsinie upoważniać

REGION

2025 gęsiich tuszek do wygrania!

będą indywidualne kody QR, które prześlemy bezpośrednio na numery telefonów uczestników konkursu.

Ale to nie wszystko! Urząd Marszałkowski przygotowuje także własne konkursy gęsinowe – dla najmłodszych konkurs plastyczny, a dla rodzin rywalizację na najlepszą relację ze świątecznego obiadu z gęsiną w roli głównej. W puli nagród karty podarunkowe do sieci sklepów ze sprzętem gospodarstwa domowego. Szczegóły wkrótce pojawią się na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl.

Finałem całego przedsięwzięcia będzie Festiwal Gęsinie, podczas którego odbędą się degustacje, kiermasz regionalnych produktów i rękodzieła, koncerty, konkursy z nagrodami

oraz rozstrzygnięcie plebiscytu o Złoty Półgęsek – wyróżnienie dla najlepszych producentów gęsinie. Zapraszamy do udziału w konkursach i wspólnego świętowania.

Aby wygrać gęsią tuszkę, wystarczy wysłać zgłoszenie na adres: a.korpalski@wpr.info.pl i napisać za co cenicie gęsinę, mowa o walorach kulinarnych. Wybierzemy najlepsze, niekoniecznie najdłuższe odpowiedzi. W zgłoszeniu prosimy koniecznie podać imię i nazwisko, miasto odbioru tuszki oraz telefon. Dzięki udziałowi w konkursie za pośrednictwem naszych gazet tuszki wygra aż 60 osób! Czas na zgłoszenia jest do końca września!

(ak)

Polska stolica żeglarstwa
więcej na str. 10

Kampania
na starcie
więcej na str. 11

Festiwal wejdzie w dorosłość
więcej na str. 12

Polska stolica żeglarstwa

TURYSTYKA ➤ Giżycko to jeden z głównych portów na szlaku wielkich jezior mazurskich, stolica żeglarstwa, ośrodek turystyczny i wypoczynkowy, ważne miasto na Mazurach, którego część pokrywa Obszar Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior

Miasto położone jest między jeziorami Niegocin i Kisajno. Dysponuje piękną, bezpieczną plażą nad Niegocinem, do Kisajna dopłynąć można po otwarciu jedynego w swoim rodzaju obrotowego mostu otwieranego ręcznie, przez zatokę Tracz i Kanał Giżycki o długości ponad 2 kilometrów. Giżycko jest otoczone jeziorami: Niegocin, Kisajno, Tajty i Wojsak. Z Tajtami wody Niegocina łączy Kanał Niegociński o długości 1,2 kilometra.

Nad brzegiem jezior rozpo-

ścierają się ścieżki piesze, którymi można spacerować, z miasta nad jeziora dojść można nowoczesną kładką, o długości 700 metrów, rozpiętą nad torami kolejowymi, z której roztacza się widok na port, mazurskie akweny i marinę oraz licznie cumujące tam jachty, łódzie, statki. Na kładkę wjeżdżamy windą lub wchodzimy schodami, a jej część wchodzi w wody jeziora Niegocin, dzięki czemu spacerzy mają licznych zwolenników. Kładka giżycka prowadzi do Pasażu Por-

towego, najsłynniejszego deptaka miasta, z licznymi restauracjami, punktami usługowymi, fontanną i ławeczkami.

Pasażem Portowym rozpoczynamy zwiedzanie historycznej części Giżycka, ale o tym w kolejnym wydaniu gazety. Kładką w stronę Niegocina dojdziemy natomiast na plażę miejską z bogatą infrastrukturą wodną oraz okalającą ją bazą sportową i rekreacyjną. Tuż obok znajduje się port, z którego odpływają statki Żeglугi Mazurskiej.

Giżycko to stolica polskiego żeglarstwa zwana perłą Mazur, jedno z najpiękniejszych miast w regionie, goszczące corocznie tysiące turystów. Miasto dysponuje nowoczesną eko mariną, czyli portem stanowiącym bazę żeglarską. W eko marinie cumują setki statków, a ich obsługa czy właściciele korzystają z wszechstronnego wyposażenia mariny.

Jezioro Niegocin jest doskonałą bazą wypadową do żeglowania po mazurskich jeziorach czy sko-

rzystania z oferty statków Żeglугi oferującej rejsy wielogodzinne do innych miast czy jezior i kanałów.

Giżycko to miasto bogate w zieleń, miejsca odpoczynku i rekreacji, symboliczne kwietniki w kształcie giżyckich łódek. To miasto, które warto odwiedzić także jesienią, by zwiedzać zabytki historyczne, spacerować nad jeziorami czy wypłynąć szlakiem Wielkich Jezior Mazurskich.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Kampania na starcie

UPRAWY ▶ Ruszyła kampania buraczana 2025. Niektóre koncerny rozpoczęły ją już pod koniec sierpnia, inne na początku września, a pozostałe czekają na połowę września

Przewidywane plony z hektara mają oscylować wokół 65 tys. ha. To mniej niż przed rokiem. Niższa ma być także polaryzacja, więc i opłacalność

upraw.

Koncerny proponują rolnikom stawki między 28, a 34 euro za tonę buraków, ale przy założeniu, że polaryzacja wyniesie 16%. Stawki w stosunku do ubiegłego roku zmalały. Rosną koszty uprawy, a cukrownie muszą odchodzić od tradycyjnych źródeł energii.

Sytuacji nie poprawia propozycja podwyżki podatku cukrowego. Kampania buraczana potrwa kilka miesięcy. W ubiegłym roku ostatnim kończącym ją zakładem była cukrownia w Strzelinie i działo się to 3 lutego.

(pw)

Prawo

Motocyklem w pole

Miłośnicy motocykli crossowych, quadów i samochodów terenowych swoje pasje realizują czasem na cudzych gruntach. Rolnicy chcą uregulowania przepisów i rzeczywistego decydowania o swojej ziemi.

Samorząd rolniczy zwrócił się z apelem do Ministerstwa Infrastruktury. To odpowiedziało, że przepisy nic nie zmieniają, a lekarstwem jest jedynie wypełnianie obowiązków przez policję i sądy.

To poniekąd prawda, bo nienormalna jest sytuacja, gdy ktoś bezkarnie narusza cudzy teren i niszczy go.

Aktualnie w sejmie jest nawet projekt ustawy, która doda do ko-

deksu wykroczeń nieuprawnionego wjazdu do lasu pojazdów mechanicznych. Nie ma jednak mowy o polach i pastwiskach.

(pw)

Prawo

Kłopotliwy materiał na dłużej?

2032 rok to ostatni, w którym na polskiej wsi obecny ma być rakotwórczy azbest.

Azbest był swego czasu tanim i skutecznym materiałem do produkcji pokryć dachowych. Z eternitu produkowano także płyty elewacyjne i rury. Od 1999 roku produkcja eternitu ustała. Niemoż-

liwe było także jego importowanie.

Od wielu lat państwo pomaga w usuwaniu azbestu z gospodarstwa, ale niestety koszty wymiany pokrycia dachowego skutecznie zniechęcają część rolników od sta-

rania się dopłaty. Już teraz mówi się o przesunięciu daty 2032 jako ostatecznej, ponieważ azbest wciąż dość licznie jest obecny w krajobrazie wsi.

(pw)

Prawo

Szczyty absurdu

Kiedy już myśleliśmy, że skala głupoty unijnych urzędników osiągnęła szczyty, oni udowadniają, że jednak nie. Najnowszy pomysł zakłada, że hodowcy udowodnialiby, że nie przyczyniają się do wycinania lasów w dalekiej Azji.

EUDR to skrót od kolejnego rozporządzenia unijnego, które nakłada na produkty dostępne na rynku warunek: produkt jest legalny, jeśli nie powstał kosztem lasu wyciętego po 2020 roku. Rozporządzenie to dotyczy m.in. bydła, soi, kawy i drewna.

Rolnik miałby więc przedstawiać dokumenty mówiące o tym, że soja, którą karmi bydło, nie pochodziła z wylesianych rejonów

Ameryki Południowej. Co ciekawe, hodowców z Ameryki Południowej takie przepisy już nie obowiązują, a po umowie z Mercosur będą mieli wolny dostęp do naszych rynków.

Reasumując, możemy doprowadzić do tego, że zabijemy nasze hodowle krów, ale za to przyczynimy się do wycięcia lasów w Ameryce, gdzie miejscowi farmerzy będą bogatsi.

(pw)

Uprawy

Oko z kosmosu

Starając się o dopłaty bezpośrednie, musimy liczyć się z kontrolami, także tymi przeprowadzanymi z kosmosu. Warto sprawdzić, czy system poprawnie odczytał nasze uprawy. Niedawno zakończył się drugi w tym sezonie monitoring upraw.

Na sprawdzenie poprawności rolnik miał czas do 15 września, a Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przygotowała prostą instrukcję jak to zrobić.

Po załogowaniu się do eWniosekPlus należy sprawdzić w aplikacji deklarację złożoną w ramach tegorocznej kampanii dopłat bezpośrednich. Gdy okaże się, że któraś z działek oznaczona jest na czerwono, oznacza to, że nie została rozpoznana roślina. Może to oznaczać

w niektórych przypadkach brak prowadzenia produkcji rolniczej na danej działce. Natomiast kolor żółty świadczy o wykryciu uprawy innej niż ta zadeklarowana.

Jeśli nasze pole podświetli się na żółto, wówczas warto zrobić kilka zdjęć geotagowanych i wysłać je do ARiMR. Wystarczy, że na zdjęciu będzie widać całe rośliny lub ich części (liście lub nawet korzenie).

(pw)

Wydarzenie

Mistrzostwa orki

14 września w Podgórzynie nieopodal Żnina po raz 12. spotkali się najlepsi oracze z naszego województwa, by rywalizować o tytuł mistrzowski.

Wojewódzki Konkurs Orki już po raz dwunasty organizowały wspólnie Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza oraz firma Inter-Vax Wałwów Górny. Oprócz rywalizacji na polu rolnicy mogli także brać udział w pokazach sprzętu, grach i zabawach dla dzieci, konkursach oraz pobawić się przy muzyce.

Do konkursu orki zgłaszani

byli reprezentanci każdego z powiatów. W edycji 2024 Wojewódzki Konkurs Orki wygrał Edward Skwiot, reprezentant powiatu brodnickiego. Drugie miejsce zajął Piotr Nieznański, oracz z powiatu włocławskiego, a trzeci był Arkadiusz Zuchowski, rolnik z powiatu golubsko-dobrzyńskiego.

(pw)

Festiwal wejdzie w dorosłość

WYDARZENIE ▶ Ostatni wrześniowy weekend w Lipnie upłynie pod znakiem 18. Przeglądu Twórczości Filmowej „Pola i inni”. Na Bulwarze Poli Negri w „lipnowskiej alei gwiazd” przybędzie tablic pamiątkowych dwojga kolejnych laureatów Politek: Kamila Mroza i Dagmary Domińczyk

Organizatorem festiwalu przyciągającego do Lipna artystów i pasjonatów świata kina jest Lipnowskie Towarzystwo Kulturalne im. Poli Negri. Tym razem festiwal odbędzie się we wrześniu, będzie trwał trzy dni (od 26 do 28 września), a Polutki, czyli symbole lipnowskiego przeglądu otrzymają: Dagmara Domińczyk – słynna polska aktorka filmowa, teatralna i telewizyjna oraz Kamil Mróz – polski aktor pochodzący z Lipna.

Uroczyste otwarcie tegorocznego przeglądu odbędzie się o godzinie 16.30 w piątek 26 września w kinie Nawojka. Specjalnym gościem inauguracji będzie Michał Fogg, który poprowadzi galę zatytułowaną „Nasza podróż przez świat przez 20 lat”. Gali otwarcia towarzyszyć będzie projekcja filmu ze słynną lipnowianką Polą Negri zatytułowanego „Carmen” z 1918 roku,

z muzyką na żywo w wykonaniu Tomasza Walczaka.

O godzinie 19.45 na ekranie lipnowskiego kina obejrzyć będzie można film „Pożegnania” z 1958 roku w reżyserii Wojciecha Jerzego Hasa.

O godzinie 9.00 w sobotę 27 września natomiast rozpocznie się czwarty już otwarty turniej debłowy amatorów o puchar Poli Negri na kortach tenisowych PUK Arena Lipna. O tej samej godzinie rozpoczną się tradycyjnie już towarzyszące przeglądowi warsztaty teatralne dla młodzieży.

W samo południe w kinie Nawojka odbędzie się wręczenie statuetki Kamilowi Mrozowi i rozmowa z laureatem Polutki. O godzinie 13.30 aktor odśpiewa swoją tablicę na Bulwarze Poli Negri. Laureat tegorocznej Polutki to lipnowianin, absolwent miejscowego liceum. Kamil Mróz

ukończył Państwową Wyższą Szkołę Teatralną w Krakowie. Jest aktorem teatralnym, filmowym i dubbingowym, występuje w serialach, od początku, czyli od 18 lat związany jest z lipnowskim festiwalem filmowym. Publiczność miała już okazję wysłuchać wspaniałego recitalu aktora, teraz nagrodzi go statuetką i tablicą w lipnowskiej alei gwiazd.

Na godzinę 16.30 w sobotę zaplanowano seans filmowy. Na ekranie pojawi się „Imago” z 2023 roku w reżyserii Olgi Chajdas. O godzinie 19.00 rozpocznie się w kinie filmowe wspomnienie Wojciecha Jerzego Hasa. Zwieńczeniem drugiego dnia przeglądu będzie projekcja dokumentu z 2023 roku „Rysopis znaleziony po latach”.

W niedzielę 28 września o godzinie 10.30 w kinie Nawojka rozpocznie się spektakl „Polita” w wykonaniu lipnowskiego

teatru Bene Nati. W południe swoją Politkę otrzyma Dagmara Domińczyk, z którą rozmowy wysłuchają widzowie. O godzinie 13.30 wyemitowany zostanie w Nawojce film z laureatką w roli głównej. Będzie to film z 2024 roku „Rzeczy niezbędne”.

Tego dnia o godzinie 15.30 na Bulwarze Poli Negri odsłonięta zostanie tablica nagrodzonej Polutki aktorki Dagmary Domińczyk. To amerykańska aktorka polskiego pochodzenia. Laureatka Polutki urodziła się w Kielcach, ale dorastała w Nowym Jorku. Za oceanem ukończyła szkoły i tam zdobyła międzynarodowe uznanie. Występowała na Broadwayu, we filmach i serialach. Oglądać aktorkę można choćby w „Sukcesji”, „Hrabi Monte Christo”, „Jacku Strongu” czy „Córce”. Jest żoną aktora Patricika Wilsona, mamą dwóch synów. Często odwiedza Polskę, a 28

września gościć będzie w Lipnie.

Tegoroczny, pełnoletni festiwal zamykać będą dwa filmy: o godzinie 17.00 obejrzyć można będzie „Wszystko by pamiętać” z 2024 roku i wysłuchać rozmowy z reżyserem Olegiem Hakenbergem, a o godzinie 18.16 wyemitowana zostanie polsko-duńsko-szwedzka produkcja „Dziewczyna z igłą”.

Zapowiada się wyjątkowe wydarzenie kulturalne obfitujące we filmy, spektakle i spotkania z gwiazdami. Warto skorzystać. Wstęp na festiwal jest bezpłatny. Szczegóły największego kulturalnego wydarzenia Lipna odbywającego się już po raz 18. można znaleźć na stronie internetowej organizatora www.polanegri.org.pl.

Relację opublikujemy na naszych łamach.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Uczniowie z wizytą w parlamencie

GMINA DOBRZYŃ NAD WISŁĄ ▶ Pierwszy dzień nowego roku szkolnego uczniowie klas VII i VIII Szkoły Podstawowej im. Jana Kochanowskiego w Dyblinie oraz Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Chalinie spędzili w wyjątkowy sposób – odwiedzając Warszawę i poznając tajniki polskiego parlamentaryzmu

Wyjazd odbył się w ramach projektu Fundacji Humanitarnej państwa Barbary i Jerzego Lewandowskich „Dzieci do Sejmu i Senatu” oraz na zaproszenie posła na Sejm Rzeczypospolitej Piotra Kowala. Podczas zwiedzania kompleksu sejmowego uczniowie mieli okazję

zobaczyć m.in. salę posiedzeń i galerię sejmową oraz senacką, a także wysłuchać krótkiej prelekcji o historii i współczesności parlamentu.

Młodzieży towarzyszyła Katarzyna Markowska, dyrektor Biura Poselskiego Posła Piotra Kowala. Następnie uczniowie

wie przenieśli się w świat kultury i historii stolicy. Spacer po Łazienkach Królewskich był okazją do podziwiania letniej rezydencji króla Stanisława Augusta – Pałacu na Wyspie, Ogrodu Modernistycznego oraz Starej Oranżerii. Z kolei na Starym Mieście młodzież próbo-

wała spełniać marzenia przy rzeźbie niedźwiedzia, a także oddała hołd Małemu Powstańcowi – symbolowi walczącej Warszawy.

Nie zabrakło również słodkiego akcentu – poczęstunku od posła Piotra Kowala. Drożdżówki dla uczniów zo-

stały zamówione i zakupione w lokalnej piekarni Państwa Jaszewskich w Lipnie. W celu umówienia wizyty w Sejmie można kontaktować się z Biurem Poselskim posła Piotra Kowala pod numerem telefonu: 698 798 364.

(ak), fot. nadesłane

Wielki aktor w małym kinie

WYDARZENIE 4 września na scenie kina Nawojka wystąpił Zbigniew Zamachowski z recitałem piosenek aktorskich. Aktorowi towarzyszył wybitny kompozytor i pianista Roman Hudaszek

– Jest to wyjątkowy wieczór, spędzony z wyjątkowym artystą – podkreślał Miłosz Makowski z Miejskiego Centrum Kulturalnego w Lipnie. – To wieczór dla miłośników dobrej muzyki, mądrego słowa i wybitnych osobowości sceny. To spotkanie z artystą, który od lat łączy świat aktorstwa i muzyki, estrady i poezji, kabaretu i filozoficznej refleksji, człowiek, który potrafi zagrać wszystko, i zaśpiewać tak, że milknie śmiech, a zostaje cisza pełna sensu.

Zbigniew Zamachowski to absolwent łódzkiej filmówki, na

scenach teatralnych i na ekranie kinowym z niesłabnącym powodzeniem występuje od 45 lat, to aktor rozpoznawalny, utalentowany i lubiany. Jego role nie pozostawiają widza obojętnym, a jego kreacji teatralnych i filmowych nie da się zapomnieć. Jest od lat uważany za jednego z najlepiej śpiewających polskich aktorów. Do ról śpiewanych angażowała Zamachowskiego sama Agnieszka Osiecka, której „Zielińską” zaśpiewał aktor w czwartek w Lipnie. Pamiętamy Zamachowskiego też z niezwykłego duetu z Adrianną Biedrzyńską do świetnej poezji

Osieckiej „Czy te oczy mogą kłamać”.

– Urodziłem się w Brzezinach pod Łodzią, ponad 40 lat temu napisałem o moim miasteczku piosenkę, która wciąż nie chce się zestarzeć – opowiadał Zbigniew Zamachowski. – Cieszę się, że dzisiaj występuję w Lipnie, w którym urodziła się Pola Negri, a w której pałacyku w Los Angeles wybudowanym na wzór Białego Domu dane mi było śpiewać. Pola ten swój biały dom przeznaczyła na potrzeby Polonii, tu zaś krąży jej duch.

W lipnowskim kinie

w czwartkowy wieczór z ust Zbigniewa Zamachowskiego wybrzmiały utwory Kabaretu Starszych Panów, Agnieszki Osieckiej, Wojciecha Młynarskiego, Bułata Okudźawy, Stinga, Nohavicy, Bukartyka i innych. Aktor śpiewał, grał na fortepianie, na gitarze i nie tylko, ale też opowiadał o sobie, o aktorstwie, o życiu.

– Dane było mi spotkać się Bułatem Okudźawą – wspominał w Lipnie Zbigniew Zamachowski. – Spotkanie odbyło się na przeglądzie piosenki aktorskiej, gdzie śpiewaliśmy jego piosenki w pierwszej części, on śpiewał

w drugiej. Zaprosił nas potem do Moskwy, do swojej dachy. Podarował mi wtedy Bułat swoją piosenkę i powiedział „śpiewaj to, tylko pamiętaj, żeby zawsze przed wykonaniem powiedzieć jedno krótkie zdanie, że to jest piosenka o przechodzeniu ze stanu lotnego w stan stały”.

Recital Zbigniewa Zamachowskiego zorganizowany przez Miejskie Centrum Kulturalne w Lipnie oczarował publiczność. Występ przeplatały salwy zaśluzonych braw i podwójny powrót artystów na scenę.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Wydarzenie

Dwa odpustowe dni

8 września skępskie sanktuarium wypełniło się pątnikami z regionu i kraju. Na coroczny odpust wierni przybyli autokarami, rowerami, pieszo, indywidualnie i zbiorowo, ale każdy z konkretnymi intencjami i potrzebą modlitwy w wyjątkowym miejscu na mapie kościołów w Polsce.

WIĘCEJ ZDJĘĆ NA NASZEJ STRONIE

LIPNO-CLIP.PL

Uroczystości odpustowe rozpoczęły się jednak już 7 września, kiedy to do Skępego przybyli pierwsi pątnicy z Płocka z biskupem Szymonem Stułkowskim, który wygłosił również w niedzielny wieczór kazanie. Biskup płocki pielgrzymował do Skępego tak, jak jego wierni z diecezji.

Tradycyjnie do sanktuarium przybyli pątnicy z Sierpca, Rypina, Bobrownik, Lipna, Rogowa, Ligowa, Gójska, Gozdowa, Chrostkowa i wielu innych miejscowości ze swoimi duszpasterzami, by w niedzielny wieczór i poniedziałkowe przedpołudnie gromadzić się u stóp skępskiej Maryi

Brzemiennej. Kulminacyjna suma odpustowa sprawowana była 8 września przez biskupa warszawskiego Adriana Galbasę.

W poniedziałek od wczesnych godzin rannych nie mały kolejki do konfesjonatów, nie cichły modlitwy w sanktuarium i na placu odpustowym, ulice miasta

wypełniły się straganami, ruch został wstrzymany, a przed obliczem Maryi Skępskiej Brzemiennej kłaniały się kolejne grupy nawiedzające to niezwykle miejsce.

W odpustowe południe razem z mieszkańcami i pątnikami modlili się także parlamentarzyści z Joanną Borowiak i Janem

Ardanowskim, była wicemarszałek województwa kujawsko-pomorskiego Aneta Jędrzejewska, byli lokalni samorządowcy. Skępe znowu zaistniało w pamięci setek Polaków, którzy w minionym tygodniu odwiedzili miejscowe sanktuarium i miasto.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Póki moje wiersze trafiają

LIPNO ▶ Czesława Krystyna Chojnicka oddała do rąk czytelników najnowszy, jubileuszowy tom poezji zatytułowany „Póki jest czas”. Spotkanie autorskie odbyło się w sali głównej Miejskiego Centrum Kulturalnego

WIĘCEJ ZDJEĆ NA NASZEJ STRONIE

LIPNO-CLIP.PL

– Czesława Krystyna Chojnicka zawodowo i rodzinie związana jest z ziemią dobrzyńską, obecnie mieszka w Lipnie, jest emerytowaną nauczycielką, absolwentką Liceum Pedagogicznego w Wymyślinie i Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Bydgoszczy – opowiada o pisarce Iwona Kowalska, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lipnie. – W 1981 roku uzyskała dyplom magisterski na Uniwersytecie Łódzkim. Literatura pociągała ją zawsze, pierwsze sukcesy pisarskie odnosiła już w szkole podstawowej, zwyciężając w konkursach szkolnych, powiatowych, a nawet wojewódzkich. Praca zawodowa i obowiązki rodzinne ograniczyły realizację zainteresowań twórczych. Od 2007 roku pani Krystyna systematycznie zaczęła uczestniczyć w spotkaniach Lipnowskiej Grupy Literackiej, do której nadal należy. Wiersze i opowiadania są zbior-

em emocji, które ułatwiają autorce zachować równowagę, są kołem ratunkowym, terapią. Dzisiejsze spotkanie to zbiór jubileuszowy, to rocznica urodzin autorki, to złote gody małżeńskie oraz jubileuszowa książka. Utwory z dziesiątego tomiku, jak i wcześniejsze, są refleksyjne, przyjazne, edukacyjne, nasycone nadzieją. Tchną dobrą energią.

Organizatorem promocji dziesiątego zbioru poezji Czesławy Krystyny Chojnickiej była lipnowska biblioteka publiczna. Sala miejscowego domu kultury wypełniła się dosłownie po brzegi, a obok męża autorki: Edwarda i jej dzieci: Elizy i Michała, rodziny i przyjaciół, wydawców, czytelników, literatów zasiedli licznie przybyli byli uczniowie poetki, młodzież i seniorzy, mieszkańcy i goście. Była poezja, gratulacje, rozmowy z pisarką, była też muzyka, ale przede wszystkim były po-

zytywne emocje czytelnicze.

– To spotkanie bardzo istotne, bo nie ma nic wspanialszego w życiu, jeśli jeden człowiek z dużą dozą empatii kieruje uczucia do drugiego człowieka – mówi profesor Mirosław Krajewski, recenzent i wydawca publikacji. – Kilka lat temu, kiedy Krysia publikowała dziewiąty tomik, mówiła, że to pewnie ostatni. A kiedy kilka tygodni temu zadzwoniła, że jest gotowy skład, okazało się, że są to wiersze wyjątkowo dojrzałe, edukacyjnie silne. Tomik „Póki jest czas” dotyczy najgłębszych sfer ludzkiego życia, poczynając od wartości dotykających spraw kraju, naszej tożsamości i jestestwa, aż po momenty dotyczących sfery ducha, każdego człowieka. Jest rzeczą wysoce wartościową, kiedy osoba taka jak Krysia, daje kolejną porcję słów, które można śmiało zaliczyć do poezji pierwszego rzędu. Nie ma

tutaj wiersza, który można tak sobie przeczytać i zastanowić się, co ja mam z przeczytania tego wiersza. Póki jest czas, trzeba tworzyć. Najtrwalszą rzeczą jest książka.

Czesława Krystyna Chojnicka ma na swoim koncie już dziesięć książek. Są opowiadania, jest literatura faktu, proza, są wiersze, najbardziej ulubiona przez pisarkę forma literacka i najlepiej odzwierciedlająca usposobienie, charakter, postrzeganie świata i życie. Czesława Chojnicka to też miłośniczka historii lokalnej, pasjonatka piękna, wrażliwa i czuła obserwatorka.

– Dziękuję życzliwym ludziom, którzy mnie otaczają i bez których pomocy nie byłoby tej książki – mówi Czesława Krystyna Chojnicka. – Jestem bardzo szczęśliwa, że to dzieło powstało. Cieszę się, że do kogoś moje wiersze trafiają i coś dobrego wnoszą. Zbiór

podzieliłam na pięć części, każda z nich nosi swój tytuł i myśl przewodnią.

Część „Ojczyzna” z wiodącym wierszem „Wyśniona i godna”, „Sacrum codzienności” z poruszającym i do głębi prawdziwym wierszem „Ocena”, część „Osobowości” z utworem upamiętniającym Jerzego Starzyńskiego „Perły lipnowskiej ziemi”, część „Medytacje” o poetycko ujętej „Esencji egzystencji” i „Odliczanie” do zamknięcia sali balowej widzianego oczyma literackiej wyobraźni Czesławy Krystyny Chojnickiej w „Krótkim balu”.

Warto sięgnąć po 150-stronicowy zbiór poezji Czesławy Krystyny Chojnickiej, by spojrzeć na świat oczami autorki, by zauważyć więcej, zatrzymać się, zrozumieć coś, poczytać, póki jest czas...

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

Kochanowski mniej znany

RYPIN ▶ Większość naszych rodaków kojarzy po opuszczeniu szkolnych murów Jana Kochanowskiego z „Trenami”, „Odprawą posłów greckich” i fraszkami oraz lipą, pod którą ponoć siadywał i poświęcił jej nawet jeden wiersz

Dla współczesnego Polaka treść utworów Jana Kochanowskiego bez przypisów jest niezrozumiała w znacznej części. Na przykładzie twórczości tego renesansowego poety widać jak bardzo zmienił się nasz język. Zmienia się zresztą nadal, obecnie na potęgę jest zaśmiecany anglicyzmami, kalkami językowymi czy zapożyczeniami.

Z okazji Narodowego Czytania Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Rypinie zaprosiła w piątek 5 września dr Ewę Cybalską-Bohuszewicz, która wygłosiła prelekcję „Miło szaleć, kiedy czas po temu” – krotchwile Jana Kochanowskiego przybliżając licznie przybyłej młodzieży szkolnej te utwory, których na lekcjach polskiego się nie „przerabia”.

– Fraszki, o których chciałam co nieco powiedzieć i je zaprezentować to takie, jakich na pewno nie znajdziecie w szkolnych podręcznikach. Są to fraszki dla dorosłych i dlatego są takie interesujące dla nas dla badaczy

– zaznaczyła prelegentka, ale nim przeszła do czytania i omawiania owych utworów wyjaśniła czym fraszka w ogóle jest.

– Co to jest fraszka? Fraszka to tak naprawdę jest nic. To jest drobnostka, to jest błahostka to jest rzecz, byśmy powiedzieli, niemająca znaczenia. A Kochanowski tak wielką wagę do tych swoich fraszek przywiązywał – wyjaśniła gościni rypińskiej biblioteki, zapowiadając przeczytanie fraszki o fraszce, co też uczyniła, a której fragment przytaczamy:

„Fraszki nieprzepłacone, wdzięczne fraszki moje, W które ja wszystkie kładę tajemnice swoje, Bądź łaskawie Fortuna ze mną postępuje, Bądź inaczej, czego śnać więcej się znajduje”

Jakież to tajemnice kładł we fraszki Jan Kochanowski? Czy wystarczy je przeczytać i wszystko jasne? Jeśli niejasne, to oświeć nas przypisy i podręczniki literatury, w których wyluszczone, co

poeta miał na myśli, chociaż nie zawsze...

– Nie tak cenione wysoko pieśni, nie tak wysoko oceniana, nawet przez samego króla „Odprawa posłów greckich”, ale te niepozorne fraszki to jest to w czym Kochanowski zawiera pewne swoje tajemnice. Są trzy księgi tych fraszek. Dużo w nich jest epizodów z życia Kochanowskiego. Dzięki nim wiemy na przykład jakich miał przyjaciół, jakie miał sympatie, z kim się spotykał, z kim zażywał biesiady, z kim siadał do dzbana. Z jednej strony powierza fraszkom swoje tajemnice, a z drugiej w jakiś sposób je przed nami ukrywa i wcale nie zachęca do tego byśmy te tajemnice odkrywali, wręcz przeciwnie. My możemy zrekonstruować tylko pewne punkty biografii Kochanowskiego czytając fraszki – stwierdziła Ewa Cybalską-Bohuszewicz.

Z fraszek dowiadujemy się nie tylko o epizodach z życia poety, ale też poznajemy jego pewne cechy charakteru tudzież

zainteresowania.

– Kochanowski czasami potrafił być bezlitosny i mówić bardzo wprost o niektórych kłopotach, a nawet pewnych kłopotach o których nie mówi się głośno. Jedną z takich swobodnych fraszek jest „O gospodyni” – zapowiedziała kolejną utwór poety prelegentka.

Cytować go nie będziemy, kto chce to znajdzie. Na zachętę powiemy, że autor skupił się w nim na opisywaniu różnic między binadaczami męża i gościa. Jak się współcześnie określa binasz? Wiemy, ale wstydzimy się powiedzieć.

Okazuje się w dorobku Kochanowskiego istnieją utwory, które nawet dla badaczy literatury są niezrozumiałe i interpretowane w różny, czasem mocno różniący się sposób, jak chociażby „Gadka”, którą zacytujemy, bo krótka to fraszka:

„Jest zwierzę o jednym oku,
Które zawsze stoi w kroku.
Ślepym bełtem w nie strzelają,

A na oko ugadzają.

Głos jego, by piorunowy,
A załot nieprawie zdrowy”

– Tych kilka wersów rozpałało umysły, ale chyba jeszcze bardziej wyobraźnię czytelników-badaczy przez całe dziesięciolecie trwania dyscypliny zajmującej się analizą tekstów staropolskich. Bo też wbrew pozorom, jakie może stwarzać zwięzła forma, jest się nad czym zastanawiać. Trzeba powiedzieć, że co najmniej kilka z 6 linijek wierszowych utworu pozostaje dla współczesnego czytelnika swego rodzaju zagadką, rzec można, iż Kochanowski przygotował kilka gadek w jednej „Gadce” i to dlatego tak trudno w sposób jednoznaczny odczytać ten tekst, nawet rodzi się wątpliwość, czy istnieje rzeczywiście jedno wyjaśnienie – tłumaczyła Ewa Cybalską-Bohuszewicz możliwe interpretacje tej fraszki. Kto ma ochotę może spróbować dociec o czym ona jest.

Tekst i fot. (jd)

Tropem mniejszości narodowych

RYPIN ▶ Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Rypinie jest w trakcie realizacji przedsięwzięcia „Rypin. Historia w praktyce” skierowanego do młodzieży w wieku 13-19 lat zainteresowanej dziejami miasta i okolic. Na początku września uczestnicy ruszyli śladami najstarszych zabytków Rypina oraz odwiedzili miejsca, gdzie ongiś stały ważne dla mieszkańców miasta budowle

Pod wodzą dwójga pracowników Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej – archeolożki Jadwigi Lewandowskiej i historyka Błażeja Krajewskiego młodzi badacze dawnych dziejów spacerowali ulicami miasta poznając jego historię.

– Zaczęliśmy od kościoła Świętej Trójcy. Tam dr Jadwiga Lewandowska przedstawiła historię tej parafii oraz kościoła – jak był rozbudowywany, poprawiany. Generalnie chodziło o to, żeby zacząć od średnio-

wieczu czyli od początków Rypina. Następnie przeszliśmy do kościoła ewangelicko-augsburskiego. Na miejscu opowiedziałem dzieje mniejszości niemieckiej, okoliczności sprowadzenia tych ludzi na ziemię dobrzyńską oraz powstanie i rozwój ich parafii. Wspominałem o trudnej historii ewangelików po zakończeniu II wojny światowej jakim było m.in. odebranie kościoła, który stał się świątynią katolicką. Dopiero udało się go odzyskać w 1953

roku – wyjaśnił Błażej Krajewski.

Podczas zwiedzania młodzież miała okazję obejrzeć wnętrze budowli i sprawdzić, jak działają organy. Następnie wszyscy udali się pod kapliczkę zbudowaną na pamiątkę nieistniejącego kościoła Świętego Ducha, po czym wysłuchali opowieści Jadwigi Lewandowskiej o dziejach bożogrobców.

– Potem poszliśmy na ulicę Powstania Styczniowego i w miejscu dawnej synagogi

omówiłem historię mniejszości żydowskiej w Rypinie, a na końcu pokazałem uczestnikom gdzie na ulicy Warszawskiej była cerkiew, którą tuż przed II wojną światową zburzono – zrelacjonował historyk.

Spacer po Rypinie w towarzystwie pracowników naukowych muzeum miał na celu przybliżenie i pogłębienie wiedzy o historii regionu i jego dziedzictwie kulturowym. Realizacja przez Miejsko-Powiatową Bibliotekę Publiczną projek-

tu „Rypin. Historia w praktyce” skończy się w październiku tego roku. Powstałe gry i materiały dydaktyczne pozostaną w zasobach ksiąźnicy. Będą wykorzystywane podczas lekcji bibliotecznych, Dni Rypina, wydarzeń plenerowych i festynów. Przedsięwzięcie zostało dofinansowane ze środków budżetu państwa z programu „Nasze tradycje”. realizowanego przez Ministerstwo Edukacji.

(jd), fot. MPBP

Rypin

Nagrody dla najlepszych

Zdolni i pracowici uczniowie są doceniani nie tylko świadectwami z paskiem, ale też nagrodami finansowymi. Rodzice często motywują ich do nauki wyższym kieszonkowym, natomiast samorządowcy przyznają stypendia i wręczają upominki.

W środę 10 września w Rypińskim Domu Kultury odbyła się Gala Laureatów i Talentów, podczas której wyróżniono uczniów szkół podstawowych oraz liceum plastycznego będących laureatami i finalistami konkursów oraz olimpiad przedmiotowych poczynając od szczebla kurato-

ryjnego a na międzynarodowym kończąc. Doceniono także młodych ludzi odnoszących sukcesy artystyczne i sportowe. Za wybitne osiągnięcia 25 osób otrzymało stypendia motywacyjne przyznane przez radnych miejskich.

Uchonorowano również nauczycieli i trenerów, dzięki któ-

rym uczniowie mogą się pochwalic sukcesami.

Galę uświetniły występy artystyczne młodzieży z rypińskich szkół podstawowych: Michaliny Piórkowskiej, Alicji Klonowskiej, Leny Marunowskiej, Wiktorii Leżyńskiej, Antoniny Sobierajskiej, Nikoli Wysockiej, Malwiny Świe-

żawskiej, Marii Donderowicz, Jakuba Becmera, Mai Kamińskiej, Filipa Balińskiego, Franciszka Balińskiego, Niny Krzak i Laury Grabowskiej.

Młodym ludziom gratulowali i bili brawa: burmistrz Paweł Grzybowski, dyrektorka Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr

1 Barbara Górecka, dyrektorka Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 Małgorzata Kuźmińska, dyrektor Miejskiego Zespołu Obsługi Oświaty Marta Jadzińska oraz radni miejscy na czele z przewodniczącym Jarosławem Nowatkowskim.

(jd), fot. UM Rypin

Cóż to była za biesiada

KOWALEWO POMORSKIE ➤ W minioną niedzielę w sali Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Kowalewie Pomorskim odbyła się XVIII edycja Ekobiesiady – wydarzenia, które od lat łączy edukację ekologiczną z dobrą zabawą i twórczą rywalizacją mieszkańców gminy

Na uroczystość przybyli zaproszeni goście: Jacek Żurawski – burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie, Monika Piróg – sekretarz Gminy, Magdalena Górna – skarbnik Gminy. Program artystyczny uświetniły występy zespołu FAN ze Szkoły Podstawowej w Kowalewie Pomorskim pod kierunkiem Katarzyny Grabowskiej oraz uczestników zajęć teatralno-wokalnych prowadzonych w M-GOK przez Karolinę Kołodziej.

Ekobiesiada tradycyjnie podzielona była na trzy konkursowe kategorie. Pokaz mody ekologicznej – uczestnicy prezentowali stroje wykonane z materiałów plastycznych, odpadowych i naturalnych, udowadniając, że moda może iść w parze z ekologią.

Konkurs plastyczny – zadaniem było wykonanie przestrzennych prac przedstawiających zwierzęta chronione w Polsce i na świecie, w naturalnych rozmiarach. Konkurs kulinarny – drużyny przygotowały ekologiczne potrawy z naturalnych produktów, serwując

je na pięknie udekorowanych stołach. Dodatkową nagrodą był wybór „Super Szefów Kuchni Kowalewa Pomorskiego 2025”.

Do konkursów zgłosili się uczestnicy: SP Pluskowęsy, SP Wielkie Rychnowo, SP Kowalewo Pomorskie, SP Mlewo, Przedszkola Publicznego w Kowalewie Pomorskim, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlicy Socjoterapeutycznej w Kowalewie Pomorskim, Dziennego Domu Pobytu w Kowalewie Pomorskim.

Wszystkie prace i występy oceniała specjalnie powołana komisja konkursowa w składzie: Elżbieta Kuciak-Olszewska – sołtys sołectwa Szychowo, Jerzy Koralewski – przew. Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia, Anna Kriwald-Chlebowska – instruktor M-GOK, Antonina Chukhraieva – instruktor M-GOK. Dzięki sponsorom: Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, Firmie PLASTICA Frydychowo, Bankowi Spółdzielczemu

w Kowalewie Pomorskim możliwe było przygotowanie pięknych nagród i wyróżnień, które wręczono zwycięzcom poszczególnych kategorii.

Podczas tegorocznej Ekobiesiady jednym z punktów programu był krótki wykład przygotowany przez Agnieszkę Kamińską-Włodarczyk, przedstawicielkę Fundacji Działa Lekcja. Pani Agnieszka opowiedziała o misji i działaniach fundacji. Zainteresowaniem cieszyło się również stoisko fundacji, przygotowane w formie pchłego targu dla jeży.

Wyniki:

KONKURS KULINARNY: I miejsce (stolik nr 1) – Amelia Osińska, Wiktoria Gąsiecka, Oliwia Nowakowska (SP Wielkie Rychnowo), II miejsce (stolik nr 2) – Maja Wilk, Julia Tokarska, Marcelina Zalewska (SP Kowalewo Pomorskie). Super Szefowie Kuchni Kowalewa Pomorskiego 2025: (stolik nr 3) – Monika Górka, Jarosław Kamper, Piotr Kocjan – Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kowalewie Pomorskim.

KONKURS PLASTYCZNY: I miejsce – Lena Nowak – SP Wielkie Rychnowo, II miejsce – Bartosz Moszkowicz – SP Wielkie Rychnowo, III miejsce – Milania Chukhraieva – SP Kowalewo Pomorskie. Za udział: Anna Meiger (Dzienny Dom Pobytu Kowalewo Pomorskie, Bruno Kołodziej (SP Kowalewo Pomorskie), Zuzanna Lis (Przedszkole Publiczne w Kowalewie Pomorskim), Szymon Rogowski (SP Kowalewo Pomorskie), Klaudia Cieplińska (SP Kowalewo Pomorskie), Franciszek Lewandowski (SP Kowalewo Pomorskie), Filip Werner (SP Pluskowęsy), Karolina Matczak (SP Pluskowęsy), Kamila Matczak (SP Pluskowęsy), Amelia Stopyra (SP Wielkie Rychnowo), Nadia Cybulska (SP Wielkie Rychnowo), Franciszek Midura (SP Wielkie Rychnowo), Marcel Dunajski (SP Kowalewo Pomorskie), Patryk Moszkowicz (Przedszkole Publiczne w Kowalewie Pomorskim), Magdalena Wyszomirska (SP Mlewo),

Aleksander Wyszomirski (SP Mlewo), Maria Jastrzębska (SP Kowalewo Pomorskie).

POKAZ MODY EKOLOGICZNEJ: (grupa starsza): I miejsce – Anna Meiger – Dzienny Dom Pobytu „Radość”; (grupa młodsza) I miejsce – Maja Szalkowska – SP Kowalewo Pomorskie, II miejsce – Zuzanna Lis – Przedszkole Publiczne w Kowalewie Pomorskim, III miejsce – Marianna Jarmuszewska – Przedszkole Publiczne w Kowalewie Pomorskim. Za udział: Magdalena Wyszomirska (SP Mlewo), Krzysztof Szociński (Przedszkole Publiczne w Kowalewie Pomorskim), Bartosz Moszkowicz (SP Kowalewo Pomorskie), Franciszek Lewandowski (SP Kowalewo Pomorskie), Bruno Kołodziej (SP Kowalewo Pomorskie).

– Dziękujemy wszystkim za udział w Ekobiesiadzie 2025. Po odbiór nagród zapraszamy do biura nr 4 w M-GOK – podsumowuje wyjątkowe wydarzenie Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kowalewie Pomorskim.

(red), fot. MGOK

Na góralską nutę do Wąbrzeźna

WYDARZENIE ▶ 23 listopada o godzinie 18.00 w Wąbrzeskim Domu Kultury odbędzie się koncert zespołu Góraliska Hora. Bilety można kupować w kasie WDK oraz na stronie internetowej www.bilety24.pl. Liczba miejsc ograniczona

23 listopada
18:00

WĄBRZESKI DOM KULTURY

Zespół Góraliska Hora jest folk kapelą muzyczną, pochodząca z polskich gór oraz ze Słowacji. Nazwa zespołu nawiązuje do nazw szczytów górskich, określanych tak w Tatrach, Beskidach oraz w całych Karpatach.

Folk Kapelę Góraliska Hora tworzą doświadczeni polscy i słowaccy muzycy. Instrumentarium zespołu tworzą skrzypce, cymbały węgierskie, altówka i kontrabas. Zespół Góraliska Hora sięga także po oryginalne i unikatowe instrumenty góralskie, takie jak: trombita, róg pasterski, dudy, okaryna oraz różnego rodzaju piszczałki.

Jak informuje Dorota Otremba, zespół hołduje rodzimej muzyce góralskiej Beskidów i Tatr w tradycyjnym, rozrywkowym oraz miłym dla ucha brzmieniu. Prezentuje

skoczne i żywiołowe utwory inspirowane melodiami słowackimi, węgierskimi, rumuńskimi, bałkańskimi, cygańskimi, żydowskimi.

Jak podkreślają organizatorzy, każdy koncert grupy Góraliska Hora charakteryzuje się dużą dawką pozytywnej i skocznej muzyki. Ponadto zespołowi nieobce jest kunsztowne wykonanie w własnych aranżacjach muzycznych, standardów muzyki rozrywkowej, takich jak np. Love me tender, Skrzypek na dachu, Yesterday, Besame mucho, a także melodiobiesiadnych, bardzo popularnych i chętnie przez wszystkich śpiewanych.

W okresie Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku Folk Kapela Góraliska Hora koncertuje z wyborem pięknych polskich kolęd i pastorałek góralskich w własnych nastrojo-

wych oraz żywiołowych aranżacjach muzycznych.

– Zespół Góraliska Hora to jedna z bardziej cenionych grup muzycznych z polskich gór, która jest częstym gościem na różnego rodzaju festiwalach i koncertach w całym kraju, a także poza jego granicami. Warto więc skorzystać z okazji, aby posłuchać go na żywo w Wąbrzeźnie – zachęca Dorota Otremba.

Bilety do nabycia w kasie WDK czynnej w poniedziałki i czwartki w godz. 12.00-16.00 w cenie 60,00 zł/os., cena biletów grupowych i ulgowych (grupa od 15 osób, studentów, posiadaczy Karty seniora) wynosi 50,00 zł./os. oraz na <https://www.bilety24.pl/> Informacja telefoniczna pod numerem 566881727, wew. 27.

(oprac. krzan)
fot. (nadesłane)

Edukacja

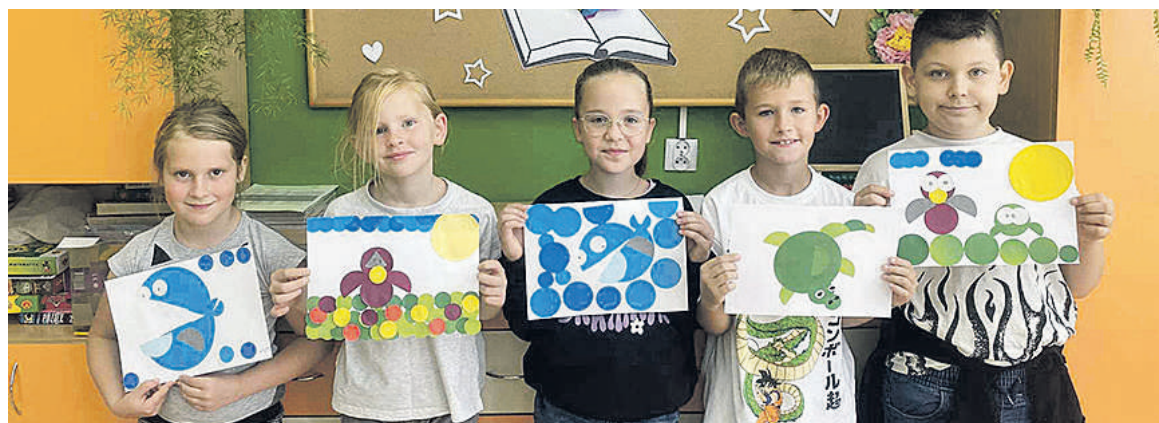
Kropka początkiem wielkich możliwości

15 września w Szkole Podstawowej w Zakroczu (gmina Rypin) dzieci z oddziału przedszkolnego oraz uczniowie klas 1-3 wraz z wychowawczyniami obchodzili Międzynarodowy Dzień Kropki.

To wyjątkowe święto nie skupia się na samej kropce, lecz na tym, co symbolizuje – zachętę do odkrywania talentów i pasji w każdym dziecku. Kropka stanowi punkt wyjścia, początek drogi, która prowadzi do osiągnięcia celu i rozwoju osobistego. Podczas obchodów dzieci miały okazję uczestniczyć w różnorodnych zabawach i zadaniach, które pomagały im odkrywać własne zdolności, rozwijać kre-

atywność i współpracować w grupie. To dzień, który przypomina, że nawet mały krok – czy ta mała kropka – może stać się początkiem czegoś wielkiego. Święto Kropki w Zakroczu było pełne radości, uśmiechu i pozytywnej energii, a przede wszystkim pokazało, jak ważne jest wspieranie młodych talentów i odkrywanie w dzieciach ich mocnych stron już od najmłodszych lat.

(AdWo), fot. nadesłane

HOROSKOP

KOZIOROŻEC 22.12-19.01

Nie wszystko da się zaplanować, a ty właśnie teraz przekonasz się o tym na własnej skórze. Pojawią się nieoczekiwane zmiany w pracy lub obowiązkach, które początkowo wytrącą cię z równowagi. Mimo to wyjdiesz z tego silniejszy. Sprawy uczuciowe mogą cię zaskoczyć – ktoś, kogo dawno skreśliłeś, może wrócić w nowej, lepszej wersji. Zastanów się, czy warto dać mu szansę.

WODNIK 20.01-18.02

W twojej głowie kłębi się mnóstwo pomysłów, ale nie wszystkie zasługują na realizację. Druga połowa września to dobry moment, by wybrać jedno i konsekwentnie się go trzymać. Możesz zostać zaproszony do współpracy lub projektu, który z pozoru nie wygląda obiecująco – a jednak przyniesie ci korzyści. W sferze uczuć – nie ignoruj sygnałów. Ktoś czeka na twoją inicjatywę.

RYBY 19.02-20.03

Jeśli czujesz, że wszystko cię przytłacza – to nie przypadek. Wrzesień działa na ciebie intensywnie, szczególnie pod względem emocjonalnym. Nie oznacza to jednak katastrofy, lecz możliwość głębokiego uzdrowienia. Po 22 września możesz doświadczyć wewnętrznej przemiany, która sprawi, że inaczej spojrzysz na pewne wybory. Uczucia będą w centrum – zarówno te dawane, jak i otrzymywane.

BARAN 21.03-20.04

W drugiej połowie września możesz poczuć, że czas gra na twoją korzyść. Sprawy, które do tej pory ciągnęły się bez końca, nagle zaczną przyspieszać. To dobry moment, by wyciągnąć rękę do osób, z którymi coś cię poróżniło. W finansach nie ryzykuj – lepiej stawiać na stabilność niż ekscytację. W relacjach uczuciowych liczy się szczerść, ale nie zapominaj o wyczuciu.

BYK 21.04-21.05

Zamiast planować wszystko z wyprzedzeniem, naucz się słuchać intuicji. W tym okresie może się zdarzyć, że to, co spontaniczne, przyniesie ci więcej korzyści niż to, co starannie zaplanowane. Relacje zawodowe zyskają na znaczeniu, jeśli nauczysz się odpuszczać kontrolę. W drugiej połowie miesiąca możliwe są zmiany w otoczeniu – nie bój się ich, bo przyniosą długofalową korzyść.

BLIŹNIĘTA 22.05-20.06

Kiedy wokół panuje chaos, ty najlepiej odnajdujesz się w centrum dowodzenia. Wrzesień jednak przetestuje twoją cierpliwość – nie wszystko pójdzie zgodnie z planem, zwłaszcza w pracy. Będzie potrzeba więcej skupienia i mniej rozproszenia. Uczucia natomiast zapowiadają się obiecująco – możesz liczyć na emocjonalne wsparcie od bliskich, nawet jeśli sam w to nie wierzysz.

RAK 21.06-22.07

Nie spiesz się z podejmowaniem decyzji. Choć emocje mogą podpowiadać jedno, rozsądek wyraźnie domaga się czegoś innego. Wrześniowy czas zachęca cię do pogłębionej refleksji – także nad tym, co w twoim życiu wymaga uzdrowienia. Możesz poczuć większą potrzebę spędzania czasu w domu lub z rodziną. Nie ignoruj tej potrzeby – ona pomoże ci się zregenerować.

LEW 23.07-22.08

Niech twoje ambicje nie przysłonią ci codziennych przyjemności. Druga połowa września przypomni ci, że nie wszystko trzeba osiągać z rozmachem – czasem wystarczy się zatrzymać. Zaskoczy cię wiadomość od osoby, z którą nie miałeś kontaktu od dawna. To może być początek czegoś nowego, choć z pozoru wydaje się stare. Postaw na uważność i nie oceniaj zbyt pochopnie.

PANNA 23.08-22.09

Wreszcie dostrzegasz pierwsze efekty działań, które rozpoczęły się miesiące temu. Twoja systematyczność procentuje – nie tylko zawodowo, ale też emocjonalnie. Relacje, które wydawały się trudne, zaczynają układać się lepiej, o ile dasz sobie prawo do niedoskonałości. Pod koniec miesiąca możliwa jest ważna rozmowa, która zmieni twoje podejście do pewnej bliskiej osoby.

WAGA 23.09-23.10

Zamiast rozważać wszystkie „za i przeciw”, spróbuj po prostu podjąć decyzję. Druga połowa września testuje twoją zdolność do działania – zrób ten krok, nawet jeśli nie masz jeszcze wszystkich odpowiedzi. Szczególnie w sprawach zawodowych opłaci się być bardziej zdecydowanym. Uczucia? Tu również nie unikaj wyznań – mogą paść słowa, które od dawna chciałeś usłyszeć.

SKORPION 24.10-21.11

Dla ciebie ten czas to faza przemian – wewnętrznych i zewnętrznych. Ktoś może odejść, ale tylko po to, by zrobić miejsce na coś nowego. Napięcia w relacjach nie muszą oznaczać końca, ale sygnał do głębszej pracy. Finanse ustabilizują się, jeśli tylko przestaniesz wydawać pieniądze na emocjonalne kaprysy. Zamiast kontrolować – zaufaj, choćby na próbę.

STRZELEC 22.11-21.12

Z optymizmem patrzysz w przyszłość, ale wrzesień przypomni ci, że przeszłość wciąż domaga się uwagi. Możesz zostać zmuszony do powrotu do spraw, które odłożyłeś „na później”. Nie unikaj konfrontacji – niektóre rzeczy trzeba wyjaśnić raz na zawsze. W drugiej połowie miesiąca nadarzy się też okazja do podróży lub zmiany otoczenia. Warto ją wykorzystać, nawet jeśli na chwilę.

PRZEPIS TYGODNIA

ROGALIKI Z MALINAMI

Składniki:

- mąka pszenna typ 500 600 g,
- drożdże w kostce 30 g,
- ciepłe mleko 250 ml,
- masło 130 g,
- cukier kryształ 25 g,
- szczypta soli,
- jajka 4 sztuki,
- maliny 100 g,
- cukier puder 1 łyżka

Na zdjęciu Aleksandra Kwiatkowska, uczennica Branżowej Szkoły I Stopnia przy Zespole Szkół Nr 3 w Golubiu-Dobrzyniu.

Sposób wykonania

Sporządzić rozczyń. Do miski wkruszyć drożdże, dodać ciepłe mleko, łyżeczkę cukru i łyżkę mąki. Wymieszać i odstawić na 15 minut w ciepłe miejsce. Masło rozpuścić i ostudzić. Sprawdzić świeżość jajek. Mąkę przesiać przez sito. Do mąki dodać rozczyń, resztę mleka, sól i 3 jajka. Wyrobić ciasto. Gdy będzie odchodziło od ścianek miski dodać cienkim strumieniem płynne masło. Po wyrobieniu ciasta nakryć je czystą bawełnianą ściereczką i odstawić w ciepłe miejsce aby podwoiło swoją objętość. Po około 1 h ciasto rozwałkować, pokroić na trójkąty. Maliny oprószyć cukrem pudrem i ułożyć je na każdy trójkąt ciasta. Uformować rogalik. Rogaliki ułożone na blaszce pozostawić do wyrośnięcia na 15 minut. Następnie posmarować rozkłóconym jajkiem. Piec na złoty kolor w temperaturze 200 stopni celsjusza. Ciepłe rogaliki posmarować lukrem lub oprószyć cukrem pudrem.

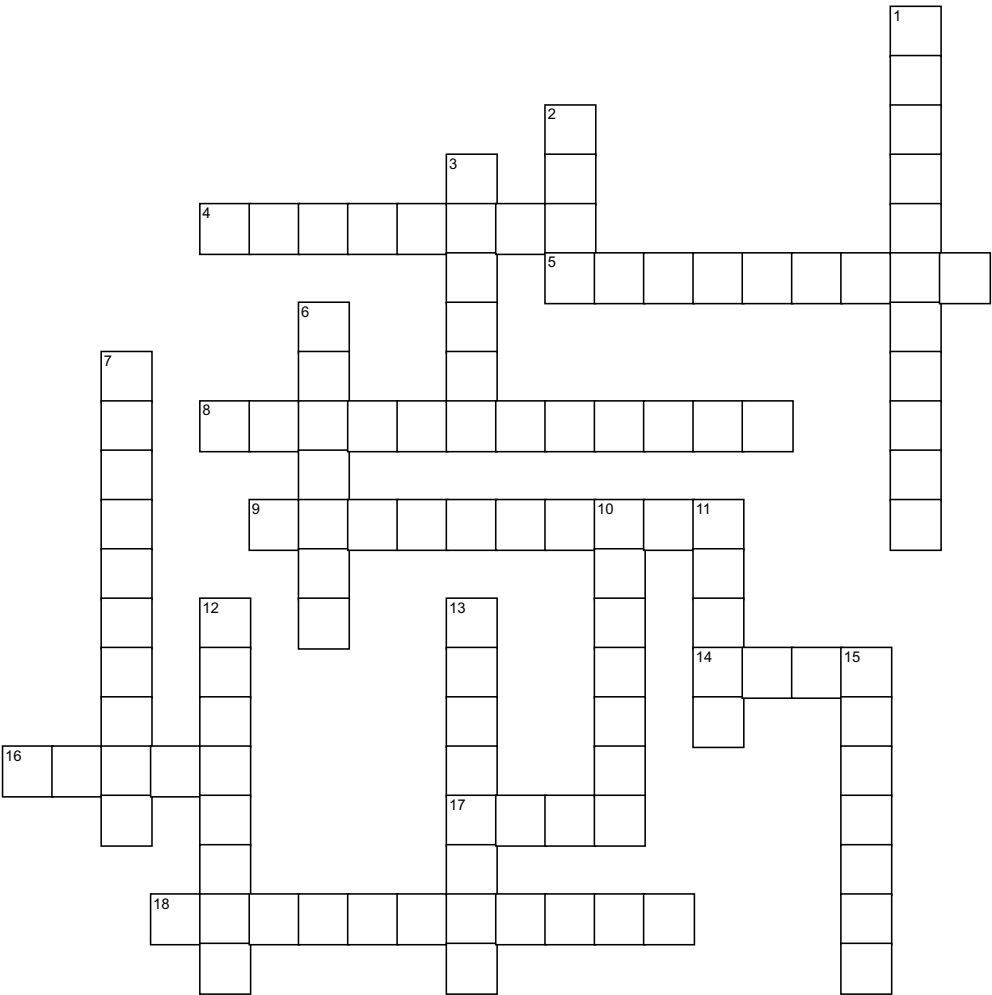
Smacznego!

SUDOKU

		3	8			2		
4	9							
2	8	7						
		1	9		8		2	
						8		
				2				9
		9		6		3	8	
	6	4	2		3			
7		8				6	4	

			7	8		1		
1	8					5	7	
4					6	9		
5		9				6	2	
	5							
2	7			6		3		
8		6						

KRZYŻÓWKA PANORAMICZNA

Horyzontalnie

- 4. Największe jezioro Afryki
- 5. Stolica Bizancjum przed Konstantynopolem
- 8. Dynastia, z której pochodzi³ Karol Wielki
- 9. Nazwa niemieckiego planu inwazji na ZSRR w 1941 roku
- 14. Najsłynniejszy dramat Sofoklesa o królu Teb
- 16. Autor obrazu „Krzyk”
- 17. Rzeka przepływająca przez Belgrad
- 18. Twórca zasady trójpodziału władzy

Wertykalnie

- 1. Najczęściej tłumaczony autor polski na świecie
- 2. Najcięższy znany pierwiastek występujący naturalnie w ludzkim organizmie
- 3. Państwo, którego stolicą jest Bandar Seri Begawan
- 6. Najwyższy szczyt Karpat
- 7. Nazwa hormonu zwanego „hormonem miłości”
- 10. Największa wyspa Morza Śródziemnego
- 11. Jednostka natężenia prądu elektrycznego
- 12. Autor powieści „Mistrz i Małgorzata”
- 13. Ludzki organ wytwarzający insulinę
- 15. Największy gatunek niedźwiedzia

Koń otoczony wyjątkowym szacunkiem

GMINA PŁUŻNICA ▶ 22 lata minęły od pierwszego, oficjalnego spotkania miłośników i hodowców koni w Płużnicy. Wracamy do tego wydarzenia, ponieważ było jedyne w swoim rodzaju...

Tegoroczna edycja, która odbyła się w sierpniu, była wyjątkowa, ponieważ po długiej chorobie odszedł założyciel stowarzyszenia Czesław Dudzik, jednak dzięki determinacji Michaliny i Łukasza Redmerskich z Płużnicy wybrano nowy zarząd stowarzyszenia i zorganizowano

kolejną edycję, z jeszcze większym rozmachem

Impreza zgromadziła setki mieszkańców gminy Płużnica i okolicznych powiatów. Na miejscu podziwiać można było ponad 50 koni z różnych stadnin i gospodarstw. – Teatr konny, pokazy rycerskie, zawody bry-

czek czy konkurs hobby horse dla najmłodszych to tylko niektóre z atrakcji jakie przygotowali organizatorzy. Organizacja wydarzenia nie byłaby możliwa bez pomocy członków stowarzyszenia i zaangażowania przyjaciół – relacjonuje Michalina Redmerska, sołtys Płużnicy.

– Kulturowanie tradycji oraz integracja i aktywizacja lokalnych społeczności to nasz podstawowy cel – podkreśla prezes Stowarzyszenia Miłośników i Hodowców Koni Łukasz Redmerski.

Po raz pierwszy patronat honorowy nad imprezą obję-

li Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Wojewoda Kujawsko-Pomorski oraz Wójt Gminy Płużnica. Organizatorzy zapewniają, że już niebawem rozpoczną przygotowania do kolejnej edycji.

(ak), fot. nadesłane

DOBRCZE TO WIEDZIEĆ

Istotna zmiana na rynku pracy

Staże i praktyki to często pierwszy krok na ścieżce kariery. Pozwalają zdobyć doświadczenie i umiejętności potrzebne do pracy. Pracodawcy nie są jednak skory do płacenia za ten czas. Koniec z tym. Projekt ustawy Ministerstwa Pracy zakładający wyeliminowanie zjawiska bezpłatnych staży trafił właśnie do wykazu prac Rady Ministrów.

W Brukseli jeszcze dyskutują

– W czasie sprawowania przez Polskę prezydencji w Radzie Unii Europejskiej udało nam się doprowadzić do przyjęcia podejścia ogólnego do dyrektywy zakazującej bezpłatnych staży. Choć prace w Brukseli jeszcze się toczą, my już pracujemy nad projektem zakazującym bezpłatnych staży w Polsce – podaje Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Koniec z bezpłatnymi stażami

16 września 2025 roku na Zespole ds. Programowania Prac Rządu stanął przygotowany w Ministerstwie Pracy projekt ustawy zakładający wyeliminowanie zjawiska bezpłatnych staży, który trafił następnie do wykazu prac Rady Ministrów. – Zależy nam na podniesieniu jakości samych staży, ale też na ochronie szczególnie młodych osób przed nadużyciami i wyzyskiem. Co ważne, że staży korzystają też zarejestrowane w urzędach pracy osoby bezrobotne, nie tylko młodzi wchodzący na rynek pracy. Dotyczy to np. osób, które muszą się przebranżowić. Zakaz bezpłatnych staży przyniosłby zatem korzyści nie tylko młodym, ale pomógłby też pracownikom, którzy pierwsze kroki na ścieżce zawodowej mają już dawno za sobą – podaje resort.

Dlaczego potrzebujemy zmian?

Zarówno pracodawcy, jak i młodzi ludzie, doceniają staże jako szansę na zdobycie cennych umiejętności praktycznych i pierwszych doświadczeń zawodowych. Niestety nie zawsze chętnie z nich korzystają, a młodzi uznają je często za mało atrakcyjne. Praktyki absolwenckie są także słabo rozpoznawalne i bardzo często bezpłatne. Jak pokazują statystyki, niemal połowa pracodawców nie oferuje za nie żadnego wynagrodzenia.

Współpraca na rzecz walki z bezpłatnymi stażami

W drugiej połowie lipca 2025 w siedzibie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej odbyło się spotkanie z przedstawicielami ministerstw, pracodawców, biur karier przy uczelniach wyższych, członkowie organizacji młodzieżowych – i nie tylko, poświęcone tematyce staży na polskim rynku pracy. – Zdobywanie doświadczenia zawodowego poprzez staże może być i jest cennym sposobem rozwijania swoich kompetencji i umiejętności. Niezmiennie jednak – jeżeli jest to praca, to powinna wiązać się z godnym wynagrodzeniem. Jakim? O tym możemy dyskutować, ale stanowisko Ministerstwa Pracy w odniesieniu do każdej pracy jest takie samo. Jeżeli jest praca, to powinna być płać – mówiła podczas spotkania ministra pracy Agnieszka Dziemianowicz-Bąk.

18 września

1620 – II wojna polsko-turecka: pod Cecorą wojska polskie w liczbie około 8,5 tysiąca żołnierzy dowodzonych przez hetmana wielkiego koronnego Stanisława Żółkiewskiego rozbiły obóz obronny, szykując się do starcia ze ścigającą ich 40-tys. armią turecko-tatarską.

1939 – Na wieść o wkroczeniu do Polski Armii Czerwonej w Jeziorach na Polesiu popełnił samobójstwo Stanisław Ignacy Witkiewicz.

1975 – W Pile odnotowano wrześniowy rekord temperatury w Polsce (+34,7 °C).

19 września

1893 – Nowa Zelandia jako pierwszy kraj na świecie przyznała czynne prawo wyborcze kobietom.

1929 – Do specjalnej zagrody w Puszczy Białowieskiej z ogrodów zoologicznych w Berlinie i Kopenhadze przywieziono dwa żubry, które dały początek odtwarzanej miejscowej populacji wybitej w trakcie I wojny światowej.

1940 – Rotmistrz Witold Pilecki dał się dobrowolnie aresztować Niemcom w łapance ulicznej na Żoliborzu, aby dostać się w celach wywiadowczych do obozu koncentracyjnego Auschwitz.

20 września

1527 – Podczas polowania w Niepołomicach ciężarna królowa Bona Sforza spadła z konia po ataku niedźwiedzia, co spowodowało przedwczesne narodziny królewicza Olbrachta, który zmarł tego samego dnia.

1806 – Napoleon Bonaparte utworzył Legie Północne w celu wykorzystania Polaków służących do tej pory w wojsku pruskim.

1898 – Łotewski Niemiec Konstantin Rengarten zakończył trwającą od 15 sierpnia 1894 roku pieszą wędrówkę dookoła świata na trasie: Ryga-Rostów nad Donem-Iran-Irkuck-Urga-Pekin-Japonia-USA-Francja-Ryga, przemierzwszy 26 877 km.

21 września

1937 – Została wydana powieść J.R.R. Tolkiena Hobbit, czyli tam i z powrotem.

2004 – Trzęsienie ziemi w Zatoce Gdańskiej o sile 5,0-5,3 stopnia w skali Richtera.

2014 – W rozegranym w katowickim Spodku meczu finałowym XVIII Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn Polska pokonała Brazylię 3:1.

22 września

1411 – Krzyżacy przekazali Rypin w ręce polskie.

1940 – W nocy z 21 na 22 września do obozu Auschwitz przywieziono więźniów z tzw. drugiego transportu warszawskiego, wśród których byli rtm. Witold Pilecki i Władysław Bartoszewski.

2000 – Zakończono produkcję Fiata 126p.

23 września

1922 – W związku z problemami z korzystaniem z portu w Wolnym Mieście Gdańsku Sejm RP upoważnił rząd do budowy portu morskiego w Gdyni.

1939 – Mjr Henryk Dobrzański ps. Hubal sformował w Górach Świętokrzyskich pierwszy oddział partyzancki.

2004 – W warszawskim kinie Atlantic 21 z początkowych 60 osób w wieku od 18 do 40 lat obejrzało w ciągu 73 godzin 40 filmów, ustanawiając tym samym rekord Guinnessa w oglądaniu filmów non stop.

24 września

1676 – IV wojna polsko-turecka: król Polski Jan III Sobieski pokonał Tatarów w bitwie pod Wojniłowem

1926 – Utworzono przedsiębiorstwo Polskie Koleje Państwowe.

1928 – Kościół katolicki w Polsce zmienił przysięgę ślubną dla kobiet, usuwając z niej fragment zobowiązujący kobietę do posłuszeństwa mężowi.

25 września

1793 – II rozbiór Polski: podpisano traktat z Prusami na mocy którego otrzymały one 58 tys. km2 powierzchni Polski.

1921 – We Lwowie miał miejsce nieudany zamach na marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

1939 – Kampania Wrześniowa – W wyniku nalotu dywanowego na Warszawę zginęło około 10 tys. osób, a 35 tys. zostało rannych.

1991 – Odkryto się ostatnie losowanie gry liczbowej Super Lotek.

26 września

1629 – W Altmarku (Starym Targu) zawarto rozejm kończący V wojnę polsko-szwedzką.

1944 – W wyniku niepowodzenia operacji „Market-Garden” polscy i brytyjscy spadochroniarze zostali wycofani z okolic holenderskiego miasta Arnhem.

1985 – W Toruniu zatrzymano fizyków i techników, którzy prowadzili emisję opozycyjnych programów, nakładających się na program telewizyjny.

27 września

1422 – Polska i Litwa zawarły z zakonem krzyżackim pokój mełneński kończący wojnę golubską.

1605 – II wojna polsko-szwedzka: wojska polsko-litewskie pod dowództwem hetmana Jana Karola Chodkiewicza rozgromiły Szwedów w bitwie pod Kircholmem.

1939 – W oblężonej Warszawie powołane zostały tajna organizacja wojskowa Służba Zwycięstwu Polski pod dowództwem gen. broni Michała Karaszewicza-Tokarzewskiego oraz tajna organizacja męskiego harcerstwa Szare Szeregi.

28 września

1066 – Wilhelm I Zdobywca wraz ze swą armią wylądował w Anglii. Rozpoczęła się inwazja Normanów.

1878 – W Krakowie pokazano publicznie obraz Bitwa pod Grunwaldem pędzla Jana Matejki.

1928 – Szkocki bakteriolog i lekarz Alexander Fleming odkrył pierwszy antybiotyk penicylinę.

1939 – Kampania Wrześniowa – Na terenie dawnej Fabryki Silników Lotniczych Skody gen. Tadeusz Kutrzeba i gen. Johannes Blaskowitz podpisali umowę o kapitulacji Warszawy.

29 września

1887 – W Kurierze Codziennym ukazał się pierwszy odcinek powieści Lalka Bolesława Prusa.

1903 – W Prusach jako pierwszym kraju na świecie wprowadzono obowiązek posiadania prawa jazdy.

1985 – Amerykańska stacja ABC wyemitowała premierowy odcinek serialu MacGyver.

2000 – Podczas XXVII Letnich Igrzysk Olimpijskich w Sydney mistrzami olimpijskimi zostali: Kamila Skolimowska w rzucie młotem i Robert Korzeniowski w chodzie na 50 km.

30 września

1089 – Został otruty królewicz Mieszko Bolesławowic, syn Bolesława II Szczodrego. Wraz z jego śmiercią wygasła pierworodna, królewska linia Piastów.

1938 – Polska wystosowała wobec Czechosłowacji ultimatum z żądaniem zwrotu Zaolzia.

1946 – Międzynarodowy Trybunał Wojskowy w Norymberdze rozpoczął ogłaszanie wyroków.

1 października

1810 – Rodzina Chopinów wraz z siedmiomiesięcznym Fryderykiem przeprowadziła się na stałe z Żelazowej Woli do Warszawy.

1936 – Zwodowano niszczyciel ORP „Błyskawica”.

1954 – W Warszawie uruchomiono pierwszą polską stację radiofoniczną UKF na częstotliwości 97,6 MHz.

Razem w rytmie szczęścia

WĄBRZEŹNO ▶ W czwartek 4 września 2025 roku na terenie Domu Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie odbyło się jedno z najbardziej wyczekiwanych wydarzeń w kalendarzu – Piknik Rodzinny połączony z Przeglądem Twórczości Osób Niepełnosprawnych, który w tym roku odbywał się pod hasłem: „Razem w rytmie szczęścia”

Tytuł wydarzenia nie był przypadkowy – miał na celu uwrażliwić na piękno prostych chwil, które budujemy razem, we wspólnocie. – Właśnie te momenty – pełne ciepła, wzruszeń i uśmiechu – są dla naszych mieszkańców niezwykle ważne. Mieszkańcy z ogromnym zaangażowaniem włączyli się w przygotowania, a dzień pikniku wyczekiwany był z niecierpliwością – jako okazja do spotkania z rodziną, przyjaciółmi i zaprzyjaźnionymi instytucjami – mówi Sandra Otręba, kierownik Sekcji Terapeutycznej w Domu Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie.

Uroczystość rozpoczęła się o godzinie 10:00 oficjalnym powitaniem gości przez dyrektora domu Lucynę Sankiewicz oraz radę mieszkańców. Wśród zaproszonych znaleźli się przedstawiciele władz powiatu wąbrzeskiego, a także kierownicy, dyrektorzy i pracownicy instytucji, z którymi na co dzień Dom współpracuje. Ich obecność była niezwykle cenna i DPS serdecznie za nią dziękuje.

W Przeglądzie Twórczości Osób Niepełnosprawnych udział wzięli: uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy we Wroniu – oddział I;

uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy we Wroniu – oddział II; uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Bliźnie; mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Browinie oraz oczywiście gospodarze wydarzenia – mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie.

Na gości czekało wiele atrakcji: prezentacje artystyczne i występy przygotowane przez uczestników z zaprzyjaźnionych ośrodków; wystawa fotograficzna pt. „Razem przez wszystkie pory roku” oraz ekspozycja prac plastycznych naszych mieszkańców; „Ta-

niec Radości”, który porwał do wspólnego ruchu wszystkich obecnych; foto-budka „Zamek przyjaźni i radości” – miejsce, gdzie można było zabrać ze sobą wyjątkową pamiątkę; turniej tenisa stołowego, który dostarczył wielu sportowych emocji.

Nie zabrakło również pysznych ciast, aromatycznej kawy, przekąsek oraz wspólnego obiadu, który był kolejną okazją do integracji i rozmów. Zwieńczeniem dnia było uroczyste wręczenie nagród i podziękowań oraz wspólna zabawa taneczna, która trwała do godzin popołudniowych.

– To wyjątkowe wydarzenie nie mogłoby się odbyć bez zaangażowania wielu osób – mieszkańców, pracowników, sponsorów oraz przyjaciół naszego Domu. Dziękujemy wszystkim wszystkim, gościom oraz przedstawicielom zaprzyjaźnionych ośrodków za wspólne świętowanie i obecność, która ma dla nas ogromne znaczenie. Z radością patrzymy w przyszłość i już dziś nie możemy się doczekać kolejnego spotkania – znów razem, w rytmie szczęścia – dodaje Sandra Otręba.

(ak)

fot. nadesłane

Czarny koncern

XX WIEK ▶ W pedałach rowerowych często znajdziemy odblaskowe szkiełka. Za tym praktycznym wynalazkiem czai się nieco mroczna historia

Wynalazcą odblasków w pedałach rowerowych miał być... szofer Adolfa Hitlera Anton Loibl. Był on kapitanem SS. Żadna z fabryk rowerowych nie była zainteresowana początkowo odblaskami. W końcu Loibl trafił przed oblicze samego szefa SS - Heinricha Himmlera. Ten zarządził odgórnie, by od listopada 1937 roku każdy rower w Rzeszy miał obojętkowo odblaski w pedałach. Loibl korzystał ze swojego patentu i zbił fortunę. Stworzył nawet spółkę Anton Loibl, działającą przy sztabie Himmlera.

Firma zaczęła zarabiać potężne pieniądze, które później wykorzystywano do zbrodniczych

przedsięwzięć. Fundusze pozyskane na prawach do odblasków trafiły m.in. do lebensborn. Była to organizacja mająca na celu zachowanie germańskości krwi mieszkańców Niemiec. Wkrótce Himmler zorientował się, że SS opłaca się tworzyć kolejne spółki. Powstał gigantyczny „Czarny koncern” (nazwa od koloru mundurów SS). W czasie wojny w jego skład wchodziło ok. 150 fabryk.

Celem czarnego koncernu było uniezależnienie SS od budżetu państwa. Jedną z fabryk mieszczącą się w Allach pod Monachium produkowała porcelanowe figurki tworzone według gustu Himmlera. W pobliżu obozu kon-

centracyjnego Dachau Himmler stworzył wielkie gospodarstwo ogrodnicze, w którym dziennie pracowało ok. 1000 więźniów. W 1938 roku Himmler otworzył rozlewnię wody SS pod nazwą Źródła Sudeckie. Gazowaną wodę z tych zakładów nazywano ironicznie „szampanem Heinricha”. Woda trafiała masowo do wojsk SS.

Szefem czarnego koncernu był generał SS Oswald Pohl. Był on odpowiedzialny za budowę obozów koncentracyjnych oraz przygotowanie ich wyposażenia, m.in. pasiaków dla osadzonych. Po wojnie został powieszony w 1951 roku. Czarny koncern korzystał z bezpłatnej pracy setek tysięcy ludzi. W okolicach obozu Auschwitz koncern posiadał m.in. zakład drzewny i cementownię.

Po wojnie koncern rozpadł się. Pozostały za to odblaski w pedałach, które są memento po strasnej historii. Anton Loibl przestał pełnić funkcje kierowcy Hitlera w 1936 roku. Jego miejsce zajął Erich Kempka - potomek polskich migrantów w Zagłębiu Ruhry.

(pw)

XX wiek

Nietypowy dzień ślubu

Suminek to mała wieś położona w powiecie lipnowskim, w gminie Tłuchowo. Dziś liczy zaledwie ok. 100 mieszkańców. Przed wojną najbardziej dramatyczne zdarzenia w tej wsi miały miejsce w 1936 roku, w dniu ślubu jednej z mieszanek.

Helena Kossakowska miała 26 lat i mieszkała w Suminku. Od pewnego czasu spotykała się z Czesławem Lisieckim z sąsiedniej wsi. W 1925 roku na świat przyszło dziecko pary. W tamtych czasach posiadanie dziecka bez ślubu było na wsi bardzo źle odbierane. Kossakowska zażądała więc, by Lisiecki ożenił się

z nią. W końcu, chociaż bez entuzjazmu, Lisiecki zgodził się.

Przyszła dzień ślubu - 4 lutego. O 4 rano do drzwi domu Kossakowskiej zapukał przyszły mąż i oświadczył, że jednak nie ma zamiaru stawiać na ślubnym kobiercu. Wybuchła kłótnia, w trakcie której Lisiecki chwycił za rewolwer i oddał kilka strza-

łów do kobiety oraz jej dziecka. Kula trafiła kobietę w szyję, ale tak szczęśliwie, że ta przeżyła.

Druga z kul przeszła przez poduszeczkę, w którą owinięte było dziecko. Niedoszłego pana młodego dość szybko złapano i osadzono w więzieniu w Lipnie, gdzie czekał na proces.

(pw)

XX wiek

Masz okno to płac

1933 rok dla Lipna był wyjątkowo trudny. Po dwóch latach na świecie szalał kryzys gospodarczy, przybywało bezrobotnych. W Lipnie władze wpadły na pomysł zebrania funduszy na pomoc dla bezrobotnych. Okazał się bardzo kontrowersyjny.

Miejski Komitet Funduszu Pracy w Lipnie postanowił sięgnąć w 1933 roku do kieszeni nieco bogatszych mieszczan i wprowa-

dził w mieście „daninę okienną”. Podatek płacono w zależności od liczby okien wychodzących na ulicę. Nie była to nowość. Pierw-

szy raz taki podatek zastosowano w Anglii. Doprowadził do tego, że mieszkańcy zamurowywali niektóre okna.

W 1933 roku w Lipnie opodatkowano także dodatkowo wszystkie imprezy i spektakle. Komitet Funduszu Pracy zachęcał także bogatszych mieszkańców miasteczka do przyjmowania dzieci z biednych rodzin na dożywianie. Wychodzenie z kryzysu i podatków okiennych trwało jeszcze kilka lat.

(pw)

XIX wiek

Dziwne przypadki

Czasopismo Wiara i Ojczyzna z 1891 roku podawało dwie ciekawostki, do których doszło w naszych okolicach. Czasopismo wychodziło w USA i było poczytne wśród Polonii.

Pierwsza ze spraw dotyczyła Golubia i sceny, do której doszło w 1891 roku. Do sklepu żelaznego należącego do kupca Hirsha przybyła kobieta, która wyciągnęła 40 kopiejek i dała sprzedawcy, mówiąc, że jest to opłata za garnek. Kobieta nie wzięła ze sobą jednak żadnego garnka ze sklepu. Spłaciła za to dług sprzed 28 lat, gdy przybyła do Golubia kupić garnek i zrobiła to na tzw. „kredyt”. Po powrocie do domu została aresztowana przez Rosjan i wraz z mężem skazano ją na osiedlenie na Syberii. Dopiero po niemal trzech dekadach wróciła do domu i postanowiła uregulować dług.

Druga z historii dotyczy

(pw)

XX wiek

Choroby z wody

Przez wieki rzeka Drwęca była dla mieszkańców Golubia i Dobrzynia źródłem wody do picia. Niestety powodowało to roznoszenie się chorób i przyczyniało do rozwoju epidemii cholery pod koniec XIX wieku. W 1930 roku lekarze na Pomorzu spotkali się, by poprawić sytuację epidemiologiczną także w Golubiu.

W ramach zapobiegania chorobom pomorskie kasy chorych organizowały podawanie dzieciom tranu. Nieprzyjemny smak tej substancji pamiętają starsze osoby, które zażywały ją także w okresie PRL. W 1928 roku w miasteczkach na Pomorzu trwała akcja porządkowania ustępów i wychodków. Napotkała ona nieraz spory opór ludzi, których nie było stać na odnowienie tych miejsc.

W Golubiu największym

zagrożeniem był dur brzuszny. Był on skutkiem czerpania wody z rzeki Drwęcy. W Toruniu było jeszcze gorzej, bo np. w dzielnicy Dębowa Góra ludzie często lekarze w Golubiu mieli do czynienia z odczynami alergicznymi po kontakcie z wodą z Drwęcy. Stosowano wówczas tzw. besredki, czyli antytoksyny w celu unikania reakcji alergicznej.

(pw)

Ostania wojna z Zakonem

ŚREDNIOWIECZE ▶ Po raz ostatni Krzyżacy zmierzyli się z Polską w latach 20. XVI wieku. Wówczas wybuchła tzw. wojna pruska. To właśnie wtedy zamku w Olsztynie bronił Mikołaj Kopernik. Wojna zakończyła się w 1525 roku złożeniem przez wielkiego mistrza Albrechta Hohenzollerna hołdu pruskiego oraz sekularyzacją Prus i powstaniem Prus Książęcych podległych polskiemu królowi

Po zawarciu pokoju toruńskiego w 1466 roku zakon krzyżacki uznał się lennikiem Korony Polskiej z terytorium Prus Zakonnych. Jednakże zakon formalnie podlegał także cesarzom rzymskim i papieżom. Tę podwójną podległość próbował wykorzystać cesarz Maksymilian I Habsburg, który walczył z Jagiellonami o wpływy w Europie Środkowej. W 1501 roku oficjalnie zakazał wielkiemu mistrzowi Fryderykowi Wettynowi jako księciu Rzeszy złożenia hołdu lennego królowi Polski Janowi Olbrachtowi.

Natomiast 4 lata później papież Juliusz II wydał brewe nakazujące Krzyżakom złożenie hołdu Aleksandrowi Jagiellończykowi. Jednak już w 1509 roku odwołał to postanowienie, wyznaczając sąd rozjemczy polsko-krzyżacki w Poznaniu. 2 lata później nowym wielkim mistrzem krzyżackim został Albrecht Hohenzollern, siostrzeniec króla Zygmunta Starego. Rokowania przeniesiono do Torunia, gdzie prymas Jan Łaski bezskutecznie próbował wynegocjować z biskupem pomezańskim Hiobem von Dobeneckem warunki, na jakich Albrecht miał złożyć hołd lenny.

Uzbrojony przez Niemcy wielki książę moskiewski Wasyl III uderzył w 1512 roku na Wielkie Księstwo Litewskie, rozpoczynając I wojnę polsko-rosyjską. Albrecht jako wasal Zygmunta Starego powinien był przyjść z pomocą swojemu suzerenowi. Tego jednak nie uczynił, a Polska uznała, że Albrecht popełnił felonię i zyskała tym samym casus belli w konflikcie z zakonem krzyżackim.

W 1514 roku w Moskwie podpisano rosyjsko-niemiecki sojusz zaczepno-odporny, wymierzony w Polskę. Nad państwem Zygmunta I zawisła groźba uderzenia

oskrzydłającego. Dopiero udana interwencja polskiej dyplomacji w czasie zjazdu wiedeńskiego (1515) doprowadziła do zawarcia porozumienia z Maksymilianem I, mocą którego uznawał on stan prawny Prus z 1467 roku i rezygnował z sojuszu z Rosją. Rozstrzygnięcie sprawy hołdu zawieszono na 5 lat.

Porzuceni przez cesarza Krzyżacy zawarli z Wasylem III kolejny traktat zaczepno-odporny. Rosjanie zobowiązywali się dostarczyć Albrechtowi pieniądze na zwerbowanie 10 tysięcy piechoty i 2000 jazdy, i wspólnie z Krzyżakami zaatakować Polskę. Wielki książę moskiewski wziął także zakon pod swoją protekcję, o czym nie omieszczał zawiadomić króla Francji Franciszka I.

Albrecht Hohenzollern wysunął wobec Polski pretensje terytorialne, żądając zwrotu Prus Królewskich i Warmii oraz wypłacenia odszkodowania za 50 lat polskiej okupacji po 30 tysięcy guldenów rocznie. 20 sierpnia 1518 roku biskup płocki Erazm Ciołek wystąpił na sejmie Rzeszy w Augsburgu z antykrzyżacką filipiką. Rok później sejm stanów pruskich uchwalił przeprowadzenie wojny z zakonem krzyżackim. 11 grudnia 1519 roku sejm walny w Toruniu uchwalił rozpoczęcie wojny z Krzyżakami i wyznaczył nowe podatki na werbunek wojsk zaciężnych. Litwa odmówiła jednak pomocy Polsce w nadciągającej wojnie.

Hetman wielki koronny Mikołaj Firlej przeprowadził koncentrację 4 tysięcy polskich wojsk zaciężnych w obozie pod Kołem. Wzmocniono polskimi załogami Gdańsk i Toruń. Czeskimi najemnikami dowodził Jan Zierotyński. Wojska polskie uderzyły przez Pomezanie, w kierunku Królewca. 1 stycznia 1520 roku

Krzyżacy zdobyli Braniewo i obśadzili je swoją załogą. Wojska polskie obległy Kwidzyn i Pasłęk. Jednocześnie skaptowana przez Zygmunta Starego flota kaperska przeprowadziła blokadę portów krzyżackich – Królewca i Pylawy. 18 stycznia 1520 roku wojska polskie zwyciężyły w bitwie pod Pasłękiem i 16 kwietnia w bitwie pod Bartoszycami. Działania zaczepne stanęły jednak w miejscu, ponieważ wojska koronne nie posiadały artylerii oblężniczej. Sprośnienie działań oblężniczych z Krakowa przyspieszyło zdobycie Kwidzyna (18 marca) i Pasłęka (29 kwietnia). Braniewo bezskutecznie próbowały odbić oddziały pod wodzą Janusza Świerczowskiego. Jednocześnie od południa uderzyły na państwo zakonne wojska mazowieckie, a wojska gdańskie przeprowadziły atak na Bałgę i Kłajpedę.

W obronie zagrożonego zakonu stanęli wówczas legaci papieża Leona X, którzy oskarżyli Polskę o podnoszenie ręki na rycerstwo chrześcijańskie, w obliczu groźby najazdu Tatarów. Była to gra na czas Albrechta, który czekał właśnie na posiłki landsknechtów z Rzeszy.

W lipcu 1520 roku wojska krzyżackie przeszły do kontrofensywy, uderzając na Mazowsze, pustosząc ziemię łomżyńską. Krzyżacy pokonali wojska polskie w bitwie pod Reszlem. W sierpniu zaatakowały Warmię i rozpoczęły oblężenie Lidzbaraka Warmińskiego, którego jednak nie zdobyły. W tym samym miesiącu nadciągnęły z Niemiec posiłki krzyżackie w liczbie 1900 jazdy i 8 tysięcy piechoty pod wodzą Wolfa von Schönburga. Uderzyły one na Wielkopolskę i 14 października 1520 zdobyły Międzyrzecz wraz z tamtejszym zamkiem. Potem spaliły Skwierzynę, zajęły Tuczno, Wałcz, Łę-

dyczek oraz Kamień Krajeński. Omijając przygotowany do obrony Człuchów, najemnicy 27 października 1520 zajęli Chojnice, które skapitulowały bez walki.

Zygmunt Stary zwołał pospolite ruszenie do Wągrowca i wzmocnił załogi Poznania i Gdańska. 2 listopada 1520 roku król wraz z 40 tys. wojska wyruszył do Bydgoszczy, by osłonić przed odcięciem wojska polskie przebywające w Prusach Wschodnich. Uderzenie niemieckie zmierzało w kierunku Gdańska, gdzie też ze wschodu miały przybyć siły krzyżackie. W celu odciążenia dwóch grup wojsk i uniemożliwienia ich połączenia starosta malborski Stanisław Kościelecki zajął wszystkie przeprawy na Wiśle.

Niemcy następnie zajęli zamek w Starej Kiszewie, Skarszewy, Starogard i Tczew, gdzie po naradzie ruszyli w kierunku Gdańska, który 8 listopada 1520 zaczęli nieskutecznie ostrzeliwać. Do miasta przebiły się polskie posiłki pod wodzą wojewody kaliskiego Jana Zaremby. Jednak Albrechtowi zabrakło pieniędzy na opłacenie lancknechtów, którzy wycofali się do Oliwy, zagrożeni odsieczą Mikołaja Firleja. Tymczasem od 3 listopada trwał w Bydgoszczy sejm obozowy, który wymogła na królu zebrana szlachta. Po długich targach i negocjacjach część szlachty zgodziła się wziąć udział w działaniach wojennych i w liczbie 7 tys. ruszyła pod dowództwem hetmana Mikołaja Firleja pod Chojnice, którego 150-osobowa krzyżacka załoga skapitulowała po otrzymaniu glejtu bezpieczeństwa.

Zaciężne wojska czeskie i gdańskie obległy w tym samym czasie Tczew i Starogard. Dowódca krzyżacki Moryc Knebel zwinął oblężenie Lidzbaraka. Zaremba wyprowadził uderzenie z Gdańska na Oliwę i atakował wycofujące się wojska niemieckie w kierunku Pucka. Tam lancknechci byli nieustannie nękani atakami Kaszubów.

W tym czasie jednak król Zygmunt Stary zmuszony był rozpuścić pospolite ruszenie, a w kasie państwowej zabrakło pieniędzy na zaciąg nowego wojska. 30 listopada mazowiecka księżna Anna i książę Stanisław zaproponowali Krzyżakom rozejm. Polacy rozpoczęli oblężenie

Ławy, której jednak nie udało się opanować, udało się jednak zająć Miłakowo. Brak koncepcji jak prowadzić dalszą wojnę spowodował wysunięcie przez kanclerza Krzysztofa Szydłowieckiego propozycji zawarcia pokoju. Wielki mistrz spodziewając się tego, postanowił podjąć ofensywę w celu doprowadzenia do lepszej sytuacji wyjściowej podczas negocjacji. Krzyżacy, po skoncentrowaniu w Braniewie 4 tys. piechoty, 600 jazdy kopijników i 400 strzelców, ruszyli w kierunku Dobrego Miasta i spalili miasto Jeziorany. W styczniu 1521 roku Krzyżacy pokonali Polaków pod murami Lubawy. Następnie Krzyżacy zajęli Nowe Miasto Lubawskie, które poddało się bez walki i uderzyli na Mazowsze w okolicach Żuromina i Mławy. Krzyżacki oddział Wilhelma von Schaumburga bezskutecznie szturmował fortyfikacje miejskie Olsztyna przygotowanego do obrony przez administratora kapitulnego Mikołaja Kopernika.

Nowy cesarz rzymski Karol V Habsburg wezwał do natychmiastowego przerwania działań wojennych. Poseł polski w Rzeszy Hieronim Łaski próbował jeszcze przekonać cesarza do swoich racji. W obliczu nowego najazdu Turków Osmańskich na Węgry, 5 kwietnia 1521 roku strony zgodziły się podpisać zawieszenie broni na cztery lata i oddać spór pod sąd rozjemczy Karola V i króla Węgier Ludwika Jagiellończyka. W 1525 roku upłynął termin zawieszenia broni, jednak Albrecht Hohenzollern nie mógł już liczyć na wsparcie i posiłki ze strony Rzeszy, ponadto król Polski zawarł sojusz z książętami Pomorza Zachodniego, królem Danii oraz księciem Meklemburgii. Z drugiej strony Zygmunt Stary obawiał się zarówno zwoływania pospolitego ruszenia i towarzyszących mu zwykle postulatów reform, jak i poparcia Albrechta przez te pruskie miasta, w których reformacja trafiała na podatny grunt. 8 kwietnia 1525 roku podpisano traktat krakowski, mocą którego zsekularyzowane Prusy Książęce stały się dziedzicznym lennem Królestwa Polskiego, pozostając w rękach dynastii Hohenzollernów. 10 kwietnia Albrecht złożył hołd lenny Zygmuntowi Staremu na rynku w Krakowie.

Opr. (Szyw)

OGŁOSZENIE

Wójt Gminy Ryńsk podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 9 września 2025 r. w Urzędzie Gminy Ryńsk, ul. Mickiewicza 21, 87-200 Wąbrzeźno oraz na stronach internetowych bip.gminarynsk.pl i www.gminarynsk.pl został wywieszony i opublikowany wykaz o przeznaczeniu do oddania w najem lokalu użytkowego w Wąbrzeźnie przy ul. Mickiewicza 21.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy Ryńsk, 87-200 Wąbrzeźno, ul. Mickiewicza 21 lub pod nr tel. (56) 687-75-27.

Wójt Gminy Ryńsk
(-) mgr Władysław Łukasik

Przychodnia KEMED
ul. Matejki 20c
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 00 20

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

Sprawdź swój talent

WĄBRZEŻNO ▶ Jak co roku jesienią Wąbrzeski Dom Kultury zaprasza młodych miłośników poezji do udziału w Powiatowym Konkursie Recytatorskim „Wanda Chotomska – dzieciom”

Uczestnikami mogą zostać dzieci z klas „o” oraz uczniowie kl. I–VI szkół podstawowych. Regulamin dostępny jest na stronie internetowej domu kultury. Konkurs odbędzie się 16 października (czwartek) o godz. 9:00 w sali kolumnowej Wąbrzeskiego Domu Kultury. Został podzielony na 3 kategorie wiekowe: klasy „o”; klasy I–III; klasy IV–VI.

– W tym roku zachęcamy do zaprezentowania twórczości jednej z najbardziej lubianych autorów literatury dziecięcej – Wandy Chotomskiej – mówi Dorota Otremba. – Konkurs recytatorski to nie lada wyzwanie dla każdego

miłośnika poezji. Piękna i prawidłowa wymowa, akcent, intonacja, znajomość wierszy danego autora oraz odpowiednia interpretacja wymagają dużo czasu i umiejętności. Ale my wierzymy w Wasze artystyczne zdolności. Konkurs to doskonała okazja, by rozwijać talenty sceniczne i miłość do poezji – zachęca Dorota Otremba.

Chętni mogą zgłaszać się w terminie do 3 października, przesyłając kartę zgłoszenia na adres mailowy: tywanek@wdkwabrzezno.pl lub promocja@wdkwabrzezno.pl.

(oprac. krzan)
Fot. (WDK)

DWUTYGODNIK REGIONU WĄBRZESKIEGO

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3700 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Książki, dnia 18 września 2025 r.

RG.6722.2.2024

RG.6722.3.2024

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY KSIĄŻKI

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych do miejscowych planów
zagospodarowania przestrzennego:

- dla terenu rekreacyjnego i mieszkaniowego w miejscowości Osieczek, gmina Książki,
- dla terenu usługowo-produkcyjnego w miejscowości Blizienko, Gmina Książki.

Na podstawie art. 17 pkt 11, w związku z art. 8g, 8h, 8i, 8j ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.),

zawiadamiam

o przeprowadzeniu konsultacji społecznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: dla terenu rekreacyjnego i mieszkaniowego w miejscowości Osieczek, gmina Książki oraz dla terenu usługowo-produkcyjnego w miejscowości Blizienko, Gmina Książki.

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostaną poprzez następujące formy:

- zbieranie uwag,
- spotkanie otwarte,
- prowadzenie punktu konsultacyjnego.

Spotkanie otwarte odbędzie się dnia **8 października 2025 r. o godz. 15.00** w Urzędzie Gminy Książki.

Punkt konsultacyjny będzie czynny dnia **8 października 2025 r. w godz. 16.00 – 17.00** w Urzędzie Gminy Książki.

Uwagi należy składać do Wójta Gminy Książki na piśmie w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania lub siedziby oraz adresu poczty elektronicznej w terminie **do 17 października 2025 r.** Ponadto należy wskazać, czy wnioskujący jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą. Składający uwagę może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Uwagi należy składać na formularzu udostępnionym pod adresem: <https://gm-ksiazki.rbip.mojregion.info/1683/564/wzor-formularza-pisma-dotyczacego-aktu-planowania-przestrzennego.htm> oraz w Urzędzie Gminy Książki, ul. Bankowa 4, 87-222 Książki, pokój nr 21

Zgodnie z art. 8h ust. 1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.) niniejsze ogłoszenie zostaje podane do publicznej wiadomości poprzez publikację w prasie w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1914), przez wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym sporządzanym planem miejscowym lub w siedzibie urzędu, przez udostępnienie na stronie internetowej Urzędu Gminy Książki, na stronie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Książki oraz w sposób zwyczajowo przyjęty.

w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- dla terenu rekreacyjnego i mieszkaniowego w miejscowości Osieczek, gmina Książki,
- dla terenu usługowo-produkcyjnego w miejscowości Blizienko, Gmina Książki.

Na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 2-5 w związku z art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) zawiadamiam o możliwości zapoznania się z wyłożonymi do publicznego wglądu wyżej wymienionymi projektami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dokumentacją planistyczną i prognozami oddziaływania na środowisko ustaleń tych planów.

Z wyżej wymienionymi dokumentami można zapoznać się w dniach od 18.09.2025 r. do 17.10.2025 r. w siedzibie Urzędu Gminy Książki, ul. Bankowa 4, 87-222 Książki, pokój nr 21

Zainteresowani mogą składać uwagi w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w Urzędzie Gminy Książki, ul. Bankowa 4, 87-222 Książki, pokój nr 21, w terminie do dnia 17.10.2025 r.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Wójt Gminy Książki.

Wójt Gminy Książki

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2, art. 15 ust. 1 lit. g Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4 maja 2016) informuję, że administrator-em danych osobowych jest Urząd Gminy Książki, reprezentowany przez Wójta Gminy Książki.

Kto dostanie czternastkę wcześniej?

REGION ▶ ZUS wcześniej wypłaci czternastki dla niektórych świadczeniobiorców. Do 5 września pieniądze trafią do 1 mln 136 tys. emerytów i rencistów w całym kraju, w tym do niemal 53 tys. seniorów z regionu. Wcześniejsza wypłata dotyczy osób, którym świadczenie Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje standardowo do 6. dnia miesiąca. We wrześniu termin ten przypadł w sobotę, dlatego środki zostały przekazane wcześniej

Wielu emerytów i rencistów z niecierpliwością czeka na tegoroczną czternastą emeryturę. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca świadczenia w sześciu terminach w miesiącu: 1., 6., 10., 15., 20. i 25. dnia. Jeśli termin wypada w sobotę lub święto, pieniądze są

przekazywane seniorom wcześniej.

Tak będzie również we wrześniu – osoby, które mają wyznaczony termin wypłaty na 6. dzień miesiąca, otrzymają świadczenia do 5 września. – Część z nich dostanie także „czternastkę”, o ile

spełnia warunki do jej przyznania. Podobna sytuacja dotyczy osób z terminem wypłaty na 20 września – ponieważ tego dnia przypada sobota, środki zostaną przekazane wcześniej – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Ilu seniorów już dostało czternastkę?

Do tej pory czternastą emeryturę otrzymało 674,1 tys. osób, a łączna wartość wypłat przekroczyła 991,2 mln zł brutto. W województwie kujawsko-pomorskim świadczenie trafiło do 53,1 tys. uprawnionych na łączną kwotę blisko 78 mln zł. Już w tym tygodniu kolejne 1 mln 136 tys. emerytów i rencistów otrzyma czternastkę, a wartość wypłat brutto sięgnie 1 mld 654 mln zł. W regionie pie-

niądze trafią do blisko 53 tys. osób, a łączna kwota wypłat wyniesie 78,2 mln zł.

Ile wynosi czternasta emerytura?

Pełna kwota dodatkowego świadczenia to 1878,91 zł brutto. Otrzymują ją w całości osoby, których emerytura lub renta nie przekracza 2900 zł brutto miesięcznie. Jeśli świadczenie jest wyższe, ZUS pomniejszy „czternastkę” zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”. „Czternastka” nie zostanie wypłacona, gdy jej wysokość po obliczeniach byłaby niższa niż 50 zł brutto. Dotyczy to osób, których emerytura lub renta wynosi powyżej 4728,91 zł brutto. Dodatkowej wypłaty nie otrzymają także osoby, których świadczenie jest zawieszone, np. z powodu przekroczenia limitów dorabiania.

Renta wdowia a „czternastka”

Przy ustalaniu prawa do kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego, brana jest pod uwagę łączna kwota wszystkich wypłacanych świadczeń – także z różnych źródeł, np. z ZUS i KRUS. Zasada ta obowiązuje od wprowadzenia „czternastek” i dotyczy również innych świadczeń wypłacanych w zbiegu. O przyznaniu „czternastki” decyduje suma pobieranych świadczeń.

Bez potrąceń komorniczych

Czternasta emerytura nie podlega egzekucji ani potrąceniom. Od świadczenia pobierana jest jedynie składka zdrowotna (9%) oraz zaliczka na podatek dochodowy.

(red), fot. ZUS

Region

Renta nie przedłuży się sama

Uczniowie, którzy ukończyli 16 lat i pobierają rentę rodzinną po zmarłym rodzicu, muszą złożyć w ZUS-ie wniosek o dalszą wypłatę renty wraz z zaświadczeniem ze szkoły potwierdzającym dalszą naukę. W przeciwnym razie stracą świadczenie. Taki obowiązek dotyczy także niektórych studentów.

Renta rodzinna po zmarłym rodzicu przysługuje dzieciom do ukończenia 16. roku życia, a jeśli kontynuują naukę – nawet do 25. roku życia. Studenci, którzy kończą 25 lat na ostatnim roku studiów, mogą otrzymywać rentę aż do zakończenia tego roku akademickiego. Bez ograniczeń wiekowych renta rodzinna przysługuje dzieciom, które stały się całkowicie niezdolne do pracy przed ukończeniem 16. roku życia lub w trakcie nauki – przed ukończeniem 25. rokiem życia. W ich przypadku nie ma znaczenia, czy się uczą.

Co zrobić, żeby nie stracić renty

Uczniowie, którzy chcą otrzymywać rentę rodzinną po ukończeniu 16. roku życia, muszą złożyć w ZUS wniosek o kontynuację wypłaty oraz dołączyć zaświadczenie o dalszej nauce. Brak dokumentów

oznacza wstrzymanie świadczenia. – Termin składania mija z końcem września. Jeśli jednak 16. urodziny przypadają w trakcie roku szkolnego, dokumenty trzeba dostarczyć w miesiącu, w którym dziecko osiągnie ten wiek. Na przykład, jeśli uczeń kończy 16 lat w listopadzie, zaświadczenie powinien złożyć do końca listopada, a dla zachowania ciągłości wypłat – najlepiej co najmniej 12 dni roboczych przed terminem płatności renty – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Maturzyści przyjęci na studia, którzy chcą zachować rentę za wrzesień, powinni do końca tego miesiąca złożyć wniosek i zaświadczenie o przyjęciu na uczelnię. Następnie, do końca października muszą dodatkowo potwierdzić rozpoczęcie studiów.

Do końca października dokumenty składają także studenci kontynuujący naukę, jeśli wcześniej mieli wystawione zaświadczenie tylko na jeden rok.

Kiedy nie trzeba składać dokumentów

Zaświadczenia nie trzeba składać co roku, jeśli zostało wydane na cały okres nauki, np. na pięcioletni czas trwania studiów. W takim przypadku ZUS wypłaca rentę do daty wskazanej w dokumencie, ale może sprawdzić, czy nauka faktycznie trwa.

Obowiązek informowania o zmianach

Każdy, kto pobiera rentę rodzinną, ma obowiązek poinformować ZUS o przerwaniu lub wcześniejszym zakończeniu nauki. W przypadku niedopełnienia tych formalności, trzeba będzie zwrócić nienależnie pobrane pieniądze wraz z odsetkami.

(red)

Region

„Aktywnie w żłobku”

Rodzice dzieci uczęszczających do żłobka, klubu dziecięcego albo będących pod opieką dziennego opiekuna mogą otrzymywać świadczenie „Aktywnie w żłobku”. Ważne, aby pamiętać, kiedy i jak złożyć wniosek.

Świadczenie „Aktywnie w żłobku” wynosi do 1500 zł miesięcznie na każde dziecko, a w przypadku dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 1900 zł. – Przysługuje ono do końca roku szkolnego, w którym dziecko kończy 3 lata, a jeśli rozpoczęcie wychowania przedszkolnego jest niemożliwe lub utrudnione – do końca roku szkolnego, w którym dziecko kończy 4 lata – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Wniosek o świadczenie można złożyć najwcześniej w dniu, w którym dziecko zacznie uczęszczać do placówki. Aby otrzymać dopłatę od tego momentu, rodzic musi złożyć formularz w ciągu dwóch miesięcy. Złożenie wniosku później oznacza, że świadczenie będzie wypłacane dopiero od miesiąca, w którym dokument wpłynął do ZUS-u. Warto pamiętać, że pieniądze nie trafiają na konto rodziców – ZUS

przekazuje je bezpośrednio do żłobka, klubu dziecięcego lub dziennego opiekuna (także prowadzącego działalność na własny rachunek).

Świadczenie jest wypłacane tylko wtedy, gdy opłata za pobyt dziecka w placówce nie przekracza ustawowego limitu. Do 31 marca 2026 r. granica ta wynosi 2200 zł miesięcznie. Jeśli opłata jest wyższa, świadczenie nie przysługuje. Tylko od października do grudnia 2024 r. do ZUS wpłynęło ponad 197,7 tys. wniosków o żłobkowe, z czego 8,3 tys. w województwie kujawsko-pomorskim.

Wniosek można złożyć wyłącznie przez internet – przez PUE/eZUS, aplikację mZUS, bankowość elektroniczną lub portal Emp@tia. Wnioski papierowe nie będą rozpatrywane.

(red)

Coraz więcej seniorów wybiera przelew

REGION ▶ Już ponad 80 proc. emerytów i rencistów otrzymuje świadczenia na rachunek bankowy. W lipcu 2025 r. poziom ubankowienia wyniósł 80,5 proc., a w województwie kujawsko-pomorskim – aż 82 proc. Oznacza to, że cztery na pięć osób wybiera wygodny i bezpieczny przelew zamiast przekazu pocztowego

– Przekazywane przez ZUS świadczenia przelewami bankowymi to nie tylko oszczędność czasu i wygoda, ale przede wszystkim większe bezpieczeństwo finansowe. Dzięki nim seniorzy mogą swobodnie korzystać z pieniędzy, bez obaw, że zostaną oszukani, okradzeni czy spotka ich inne zagrożenie związane z finansami – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Poziom ubankowienia systematycznie rośnie. Jeszcze na koniec 2024 roku wynosił on 79,7 proc., a dziś już 80,5 proc. osób korzystających z długoterminowych świadczeń wypłacanych przez ZUS wybiera przelew na konto. – W województwie kujawsko-pomorskim trend ten jest jeszcze bardziej widoczny – obecnie ubankowienie wynosi 82 proc., co oznacza wzrost o 0,8 punktu procentowego względem końca ubiegłego roku – dodaje rzeczniczka.

Coraz mniej świadczeń trafia dziś do emerytów i rencistów w formie przekazów pocztowych. Dla porównania: w grudniu 2020 r. ZUS wysłał pocztą 2,2 mln świadczeń, podczas gdy w lipcu 2025 r.

liczba ta spadła do 1,7 mln. W regionie spadek jest równie widoczny – z 110,3 tys. świadczeń przekazywanych pocztą w grudniu 2020 r. do 85,2 tys. w lipcu 2025 r.

Niektóre świadczenia długoterminowe są dziś niemal w całości przekazywane na rachunki bankowe. Dotyczy to m.in. nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych (98,9 proc. w kraju i 99,1 proc. w regionie), emerytur pomostowych (96,3 proc. w kraju i 97,2 proc.

w regionie) oraz świadczeń przedemerytalnych (95,4 proc. w kraju i 95,2 proc. w regionie). Wysoki poziom ubankowienia dotyczy również emerytur – 83 proc. w skali kraju i 84,6 proc. w województwie.

Najczęściej przekaz pocztowy wybierają osoby pobierające samodzielnie świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (45,7 proc. w kraju i 48,8 proc. w regionie) oraz rodzicielskie świadczenie uzupeł-

niające „Mama 4 plus” (48,4 proc. w kraju i 49,4 proc. w regionie), a także osoby otrzymujące renty socjalne (67,5 proc. w kraju i 69,9 proc. w regionie).

Wygoda i niezależność dla seniora

Otrzymywanie emerytury przelewem bankowym to przede wszystkim komfort i swoboda w zarządzaniu własnymi pieniędzmi. Seniorzy mogą korzystać z bankomatów i płatności

bezgotówkowych o dowolnej porze, bez konieczności oczekiwania na wizytę listonosza. Wpłata na konto eliminuje też problem nieodebranych przekazów pocztowych, które wracają do ZUS-u z powodu nieobecności seniora w domu i powodują, że emeryt zostaje tymczasowo bez środków.

– Dzięki przelewom emerytura zawsze wpływa w ustalonym terminie. Niezależnie od tego, czy jesteśmy pod adresem zamieszkania, czy wyjechalismy na urlop lub przebywamy u rodziny – pieniądze są dostępne na koncie w ustalonym przez ZUS w decyzji terminie płatności – zaznacza Krystyna Michałek.

Emerytura na konto – jak to zrobić?

Aby otrzymywać świadczenie bezpośrednio na rachunek bankowy, należy złożyć w ZUS wniosek EZP. Można to zrobić: osobiście w placówce; listownie; elektronicznie – poprzez Platformę Usług Elektronicznych PUE ZUS/eZUS. W przypadku jakichkolwiek trudności pracownicy ZUS-u udzielą wsparcia bezpośrednio w oddziale, telefonicznie lub podczas e-wizyty.

(red), fot. ZUS

Region

Babcia z wnukiem, a rodzice w pracy

Po narodzinach dziecka i okresie urlopu poświęconego na opiekę, mama może powrócić do aktywności zawodowej. Od 1 października 2024 roku wprowadzone zostało świadczenie „Aktywni Rodzice w pracy”, które wspiera finansowo rodziny w sytuacji, gdy maluch pozostaje w domu, pod opieką bliskich – na przykład babci czy dziadka.

Świadczenie „Aktywni rodzice w pracy” przysługuje na dzieci w wieku od 12 do 35 miesięcy. Rodzice mogą je otrzymać, jeśli oboje pracują i spełniają wymóg aktywności zawodowej. – Warunkiem jest, aby dziecko w tym czasie nie uczęszczało do żłobka, przedszkola, klubu dziecięcego ani nie było pod opieką dziennego opiekuna – opiekę może natomiast sprawować np. babcia, dziadek lub inny krewny – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Z dofinansowania mogą skorzystać także opiekunowie faktyczni dziecka, rodziny zastępcze

oraz osoby prowadzące rodzinny dom dziecka. Do 31 maja 2025 roku rodzice w całym kraju otrzymali już 1 mld 67 mln złotych wsparcia, z czego 54,2 mln złotych wypłacono w naszym regionie. Miesięczna kwota świadczenia wynosi 1500 zł, a w przypadku dziecka z niepełnosprawnością z odpowiednim orzeczeniem 1900 zł. Świadczenie wypłacane jest maksymalnie przez 24 miesiące.

Minimalny poziom aktywności zawodowej, który uprawnia do świadczenia

Aby otrzymać świadczenie, należy wykazać minimalny poziom przychodów. W przypadku, gdy dziecko wychowywane jest wspólnie z drugą osobą (rodzi-

cem, małżonkiem lub partnerem), wypłata przysługuje, jeśli oboje rodzice osiągają przychód, którego podstawa wymiaru składek wynosi co najmniej 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Jest to tzw. warunek łączonego poziomu aktywności zawodowej. Drugi wymóg dotyczy indywidualnego poziomu aktywności zawodowej, który musi wynosić co najmniej 50% minimalnego wynagrodzenia. W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na preferencyjnych zasadach, próg ten wynosi 30% minimalnego wynagrodzenia. Dotyczy to osób korzystających z ulg, takich jak: preferencyjne składki, ulga

na start oraz mały ZUS plus.

Jeśli rodzic samodzielnie wychowuje dziecko, świadczenie przysługuje, pod warunkiem, że jego podstawa od której odpłacane są składki wynosi co najmniej 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Gdzie i jak złożyć wniosek

Prawo do świadczenia „Aktywni rodzice w pracy” przysługuje na okres od 12. do 35. miesiąca życia dziecka. Okres wypłaty liczony jest od miesiąca, w którym wpłynął wniosek. Wniosek składa się wyłącznie w formie elektronicznej – przez aplikację mZUS, Platformę Usług Elektronicznych PUE/eZUS, portal Empatia lub bankowość elektro-

niczną. Najlepiej złożyć go w miesiącu, w którym dziecko kończy 12 miesięcy. ZUS nie rozpatruje wniosków papierowych. Środki przekazywane są wyłącznie na wskazany rachunek bankowy – nie ma możliwości ich przekazania w formie przekazu pocztowego ani wypłaty gotówkowej.

W ciągu pierwszych pięciu miesięcy tego roku ZUS wpłynęło 67,4 tys. wniosków o świadczenie aktywni rodzice w pracy obejmujących 68,1 tys. dzieci. W województwie kujawsko-pomorskim o wsparcie zawnioskowało ponad 3,1 tys. rodziców na niemal 3,2 tys. dzieci.

(red)

Rywalizacja młodych strażaków

WYDARZENIE ▶ Integracja, szkolenie i dobra zabawa – tym odznaczało się spotkanie Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Gminy Ryńsk w Zieleniu

W niedzielne popołudnie 14 września 2025 roku, mimo kapryśnej pogody odbyło się w Zieleniu spotkanie integracyjne Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych z terenu gminy Ryńsk. W wydarzeniu uczestniczyły drużyny z Myśliwca, Jaworza, Ryńska oraz gospodarze – MDP Zieleń. Uroczystość rozpoczęła się od złożenia meldunku przez druha Mateusza Saję, opiekuna miejscowej MDP, prezesowi Oddziału Gminne-

go ZOSP RP Gminy Ryńsk – dh Władysławowi Łukasikowi. Po powitaniu zebranych, głos zabrał komendant powiatowy PSP w Wąbrzeźnie st. bryg. Robert Stasiak.

Pierwszym punktem programu był pokaz ratownictwa technicznego w wykonaniu strażaków z OSP Zieleń i PSP Wąbrzeźno. Zgromadzeni mogli zobaczyć, jak przy użyciu specjalistycznego sprzętu hydraulicznego i medycznego uwalnia

się uszkodzonego z wraku pojazdu. Mimo intensywnych opadów deszczu strażacy z pełnym poświęceniem wykonali wszystkie zadania udowadniając, że służba ratownicza nie zna kompromisów wobec warunków pogodowych. Kolejnym elementem programu było spotkanie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Wąbrzeźnie, którzy przypomnieli młodzieży zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Następnie uczestnicy spotkania zostali podzieleni na dwie drużyny, które na zmianę brały udział w dwóch aktywnościach: tor zadań połączony z grą w kółko i krzyżyk w wersji strażackiej, instruktaż udzielania pierwszej pomocy w zakresie BLS.

– Spotkanie zakończyło się wspólnym poczęstunkiem. Każdy z uczestników otrzymał strażackie odznaki, które

zwiększą ich bezpieczeństwo na drodze w okresie jesienno-zimowym. Organizatorzy podkreślają, że takie wydarzenia nie tylko integrują młodzież z różnych miejscowości, ale także rozwijają ich wiedzę i umiejętności, które w przyszłości mogą uratować ludzkie życie – czytamy na stronie OSP Zieleń.

Oprac. B. Walas
fot. UG Ryńsk

Piłka nożna

Futbolowy strzał w dziesiątkę

Futbol Kids to zajęcia dla najmłodszych mieszkańców okolicznych miejscowości, które cieszą się ogromnym wzięciem, a instruktorom i trenerom dają powody do satysfakcji.

Niedawno trener Rafał Dworecki wypowiedział się, że pomysł zorganizowania zajęć sportowych dla dzieci najmłodszych okazał się wyjątkowo celny. Zgodnie z wpisem na stronie klubu z ostatnich dni dowiadu-

jemy się, że zajęcia ogólnorozwojowe dla dzieci w wieku 4-6 lat już trwają w nowym roku szkolnym.

– Spotykamy się we wtorki i czwartki w godzinach 16.30-17.30 w Dębowej Łące. Zajęcia

prowadzi trener Bogdan Oskwarek, który poprzez zabawę i ruch rozwija dzieci, a w tym koordynację i sprawność ruchową, umiejętność współpracy w grupie, pasję do sportu i aktywności fizycznej, radość z gier

i zabaw sportowych. Na każdych zajęciach dzieciaki ćwiczą, biegają, grają i świetnie się bawią, a uśmiechy na ich twarzach są najlepszym dowodem, że sport od najmłodszych lat to strzał w dziesiątkę – mówi Dworecki.

Sportowe zajęcia mają bogatą dokumentację fotograficzną, a projekt jest współfinansowany z Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach programu As.

Oprac. B. Walas
Fot. Futbol